Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT
פרייז 20 גראשען.
הײנט 8 זײטען.

לאדזשער פאלקסבלאט

№ 153 | Łódź, Czwartek, 3 lipca 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג ז׳ תמוז תר״צ | № 153

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פאר מלוכה-פעראט

ווערן אנגעקלאגט די איינארדנער פון קראקאווער קאנגרעס

װאַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז געקומען קיין װאַרשאַ, נאך א טעלעגראפישער אויספאדערונג פון מיניסטעריום, דער קראקאווער וואיעוואדע. זיין אויספאדערונג האט א שייכות מיט דעם קראקאווער קאנגרעס.

װאַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז ארויסגעפאהרען קיין קראקא דער דעפארטאמענט - שעף פון יוסטיץ - מיניסטעריום שווינאנטקאווסקי, ווי אויך א קאמיסיע פון יוסטיץ מיניסטעריום, וועלכע וועלען צוזאמען מיט דעם קראקאווער פראקוראר פערפיהרען א פראצעס געגען די איינארדנער און רעדנער פון קראקאווער קאנגרעס.

די איינארדנער און רעדנער פון קראקאווער קאנגרעס וועלען אנגעקלאגט ווערען פאר מלוכה-פעראט.

וואס זאגען די פירער פון צענטראלעוו

וועגען דער קאמיסיע פון יוסטיץ-מיניסטעריום

װאַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין די קרייזען פון „צענטראלעוו" גיט מען איבער, אז די דאזיגע קאמיסיע פון יוסטיץ-מיניסטעריום, וואס פאהרט ארויס קיין קראקא, וועט גארנישט אויפטוהן, ווייל כמעט אלע איינארדנער און רעדנער פון קאנגרעס זענען דעפוטאטען. כבדי זיי אנצוקלאגען און גערעכט דארף מען דערנאך ענטווערער צוזאמענרופען א סיים-זיצונג, וואס זאל די דעפוטאטען ארויסגעבען, אדער פערגאנגען-לאזען דעם סיים, און זיי זאלען אויפהערען זיין דעפוטאטען.

אין ביידע פאלען וועט דער צענטראלעוו זיין דערפון זעהר צופרידען.

וויכטיגע פאליטישע בעראטונג

פון פרעמיער סלאוועק מיט׳ן מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי

װאַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). באלד נאכדעם ווי פרעמיער סלאוועק איז צוריקגעקומען פון דרוסקעניק קיין װאַרשא, איז ער אוועק אין שלאס, וואו ער האט מיט׳ן מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי אפגעהאלטען א קאנפערענץ, וואס האט געדויערט צוויי שעה. עס איז ארומגעריידט געווארען די פראגע פון קראקאווער קאנגרעס.

אין די פאליטישע קרייזען גיט מען צו, אז עס וועט זיין א גרויסע בעדייטונג די דאזיגע קאנפערענץ, ווייל עס זענען אויף איהר בעהאנדעלט געווארען וויכטיגע פאליטישע פראגען.

שארפער פאליטישער קאמף אין עגיפטען

לאנדאן, 2 (פאטא) דער קאנפליקט צווישען דער נייער עגיפטישער רעגירונג און דער שטארקסטער נאציאנאליסטישער פארטיי תאפד האט זיך פערשארפט.

נאך דעם ווי די פארלאמענט-סעסיע איז אפגעלעגט געווארען אויף א חודש זענען די דעפוטאטען פון וואפד זיך צונויפגעקומען איבער גאנץ עגיפטען, וואו די רופען צוזאמען מיטינגען און טרעטען ארויס געגען דער רעגירונג.

אויף א מיטינג אין קאירא, אויף וועלכען עס איז ארויסגעטרעטען דער פיהרער פון די נאציאנאליסטען נאהאס פאשא איז געקומען צו א בלוטיגען צוזאמענשטויס בעת וועלכען צוויי פערזאן זענען דערהרגעט געווארען.

דער איצטיגער פרעמיער סדקי פאשא האט פערעפענטליכט א דעקלאראציע אין וועלכער ער ערקלערט, אז אויב די נאציאנאליסטען וועלען פיהרען א פאליטישע אגיטאציע מיט׳ן צוועק צו דערפיהרען צו א רעוואלוציע וועט ער אנווענדען געגען די נאציאנאליסטען רעפרעסיעס.

זיך פערסמט א פאטער מיט 5 קינדער

לאנדאן, 2 (פאטא) אין א הויז אין הארלעפול האט מען געפונען א גאנצע פאמיליע, וואס איז בעשטאנען פון א פאטער און 5 קינדער פערסמט. דאס יענגסטע קינד, וואס איז געלעגען ביי די ביישט פון פאטער איז נאך געלונגען אפצוראטעווען.

148 מיליאן דאלאר אנ׳עודף

פון אמעריקאנישען בודזשעט

וואשינגטאן, 2 (פאט. טעל.) דער אמעריקאנישער בודזשעט אויפ׳ן יאהר 1929[30 איז אפגעשלאסען געווארען מיט אנ׳עודף פון הונדערט אכט און פערציג מיליאן דאלאר.

לויט דער מיינונג פון פרעזידענט הואווער איז דאס לעצטע יאהר, וואס די פעראייניגטע שטאטען האבען אנ׳עודף פון בודזשעט. ווייל שוין דער קומענדער בודזשעט, וועט צוליב דער גרויסער אקציע פון עפענטליכע ארבייטען וואס ווערען אונטערגענומען האבען א דעפיציט.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאמיליע ווישעגראדזקי צוליב׳ן טויט פון אונזער ג׳ מיטגליד
יוסף חיים ווישעגראדזקי נ״ע
צו דער לוית, וועלכע קומט פאר היינט, דאנערשטאג דעם 3-טען יולי ד. י. 12 א זייגער ביי טאג פון טרויער-הויז פיעטריקאווער 58, ווערען אלע מיטגלידער געבעטען צו קומען אפגעבען דעם פערשטארבענעם דעם לעצטען כבוד.
די פערוואלטונג
פון ליני״ אין בוכבינדער פעראיין אין לאדז

אונזער ג׳ פערוואלטונג׳ס מיטגליד ה׳ יעקב זענדעל צום פריהצייטיגען טויט פון זיין שוועסטער
לאה נ״ע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל
המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג
פון יודישען בעפליגעל-הענדלער פעראיין
אין לאדז, פאמארסקע 17.

יין כשר!!!
ווער עס וויל זיך איבערצייגען, אז וויין דארף זיין גוט, כאטש ער קאסט ביליג, עמפפעהלען מיר פון דער נייער ערעפענטער וויין און מעהד-פאבריק
א פלאש פון א ¼ ליטער זעהר גוטע ראזינען וויין
צו פאבריקס-פרייזען
נאר 65 גראשען.
מיט אכטונג
ווין- און מעהד-פאבריק „פראגרעס"
2 אלטער מארק 2

Dr. med. FELDMAN
אקושער און פרויען-ארצט
Rzgowska 5, tel. 191-08
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג און אין דער לעטש. ניצע Piotrkowska 62 פון 5.30—7.30 נאכמ.

שטאטיש טעאטער
ציגעל-גאס 63.
גאסטראלן פון דער
ווילנער טרופע
יאר XV. הײנט, דאנערשטאג, 3-טן יולי, 8,30 אוונט אנש. מ. מזאת.
מעשה מיט הערשעלע אסטראפאלער
אן אויסגעטראכטע קאמעדיע אין 4 אקטן פון מ. ליפשיץ.
אינסצעניזאציע און רעזשי — מ. ווייכערט. דעקאר. און קאסטיומען — וו. ווינסראויב.
ניגונים — הענעך קאן. טענץ און פלאסטיק — לאה ראטבוים.
איינצעלהייטען אין די אפישען.
בילעטן צו בעקומען אין בעשטעלונגס-קאסע פון שטאטישן טעאטער, פיעטריקאווער 74.

זומער-טעאטער „סקאלא"
צעגעלניאנא 16.
הײנט, דאנערשטאג, דעם 3 יולי, 9 אווענד
נאר 1 פארשטעלונג
אויף דער דורכרייזע נאך אמעריקא וועט געבען
דער בעריהמטער אמעריקאנער ארטיסט און אויטאר
באריס טאמאשעווסקי
און דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום
רות רענע
ס׳ווערט געשפילט די בעוואוסטע פיעסע אין 3 אקטען פון באריס טאמאשעווסקי
די סודות פון ליבע
16 נומערן געזאנג 16 / מוזיק פון רומשינסקי.
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון טעאטער „סקאלא" פון 11—2 און פון 4—7 אווענד. די פארשטעלונג קומט פאר אהן ריקזיכט אויפ׳ן וועטער.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט האבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען, אז היינט, דאנערשטאג, דעם 3-טען יולי ד. י. 4 א זייגער נאכמיטאג
ווערט געעפענט א ערשטקלאסיג קאפע-הויז א. נ. „MILANO" 2 טראוגוטא 2 (פריהער קרוטקא)
מיר עמפפעהלען זיך דער ג׳ קונדשאפט און בעטען געפעליגסט צו בעזוכען אונזער ניי-בעגעגנטען קאפע מיט אנ׳אויסגעצייכנעטע יארסקע קוך. ס׳ווערט אויך ארויסגעגעבען פריהשטיקס, מיטאגען און אווענדברויטען. מאדערנע היגיענישע איינריכטונג. ווי אויך א פראכטפול צימער צו שפילען שאך, דאמינא און פוף.

אפענער בריף פון סאנאציע = קלוב צום סיים-מארשאלעק דאשינסקי

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קאָרעספאנדענט). היינט איז אוועק אין פארגאַנגענעם א דעלעגאַציע פון סאנאציע-קלוב ב.ב., אויף וועלכער עס איז באַשלאָסן געוואָרן צו פערעפענטליכן אַן אָפענעם בריף צום סיים-מארשאלעק דאשינסקי, צוליב זיין רעפעשע אויף דער קראקאווער קאנגרעס.

נאכדעם ווי דער אפענער בריף גיט איבער דעם פולען טעקסט פון סיים-מארשאלעקס דאשינסקיס רעפעשע צום קאנגרעס, ווערט דארט נעגאַנגען צווישען אנדר. פאלגענדעס:

„איהר הער סיים-מארשאלעק האט געשיקט א באַגריסונגס-רעפעשע צום קאנגרעס פון צענטראלער קיין קראקא און איהר האט זי נישט צוריקגעצויגען אפילו נאכדעם, ווי עס איז אייך באַוואוסט געוואָרן, אז דער קאנגרעס האט אנגענומען בפירוש׳ע אנטי-מלוכה׳שע רעזאלוציעס, און דערום האט איהר זיך סאלידאריזירט מיט דער שעדליכער אנטי-מלוכה׳שער שטעלונג פון קראקאווער קאנגרעס. מיר פראטעסטירען און פארשעמען יענע האנדלונג פון סיים-מארשאלעק, וועלכער האט רעפרעזענטירען דעם גאנצען סיים. מיר ווענען דער שטארקסטער קלוב און איהר האט נישט געקאנט ארויסטרעטען אפילו און אייער אייגענעם נאמען מיט אזא רעפעשע צום אנטי-מלוכה׳שער קראקאוער קאנגרעס.

מיר באַטראַכטען אייער ארויסטריט פאר שעדליך פאר דער מלוכה, בפרט, אז דער קאנגרעס האט אנגעריהרט דעם כבוד פון קאפ פון דער מלוכה, פון מלוכה-פרעזידענט.

בריאנס מעמאריאל וועגען פעראייניגטע שטאטען פון אייראפא
שפאניען און האלאנד האבען שוין געענטפערט

פאריז, 2 (אטע) דאס פראנצויזישע אויסערן-מיניסטעריום האט באַקומען דעם צווייטען ענטפער אויף בריאַנ׳ס מעמאריאל וועגען די פעראייניגטע שטאטען פון אייראפא.

דער ערשטער ענטפער איז געווען פון שפאניען, דער צווייטער פון האלאנד. די האלענדישע רעגירונג איז אין פרינציפ מסכים אויף בריאַנ׳ס פראיעקט, זי מאכט אבער געוויסע באַווארעניסען, וואס פליסען ארויס פון איהר קאלאניאל-פאליטיק.

9 פערזאָן פערברענט געווארען בעת א שרפה אין א קוך

ריגע, 2 (ספּ. טעל.) אין לעניגנראד איז פערברענט געוואָרען א ריזיגער בנין פון א עפענטליכע קיך.

די קיך איז געוועזען אויסגעבויט לויט לעצטע פאָדערונגען פון דער טעכניק און האָט געקאָסט צוויי מיליאָן רובעל.

בעת׳ן לעשען די שרפה זענען 9 פערזאָן אומגעקומען, דערונטער 3 פייערלעשער.

ווי מען איז חושד, איז די קיך אונטערגעצינדען געוואָרען מצד פערזאָנען, וואָס זענען פיינדליך געשטימט צו די סאָוויעטען.

זעלבסטמארד פון א 72 יעהריגען זקן

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קאָרעספאנדענט). היינט איז באַגאנגען זעלבסטמארד דורך אויפהענגען די נאוואָקראנגע, דער 72-יעהריגער זקן, שלמה סטאניסלאוו פינקוס. דער סטארבענער איז אמאל געווען א רייכער סוחר און איז באַקאנט געווען אלס געטויפטער אסימילאטאר. ער איז געווען א שוואגער פון באַקאנטען פוילישען פאליטיקער שמעון אשכנזי.

א פויליש-פראנצויזישע קאנפערענץ
וועגען עמיגראציע-ענינים

פאריז, 2 (ספּ. טעל.) אין פאריז קומט איצט פאר א פויליש-פראנצויזישע קאנפערענץ וועגען אימיגראציע ענינים, וואס זענען פארבונדען מיט דער עמיגראציע-קאנווענץ. עס וועלען באַטראַכט א רייה פראגען, דערונטער אויסבעסערונגען צו קאנטראַקטען עמיגראציע-לאגער און פערשידענע אנדערע פראגען. די באַראטונג וועט דויערן איניגע טעג.

פערסמט א קינד מיט א צו גרויסע דאזע מארפיום

ווילנא, 2 (טעלעפאניש). אַן איינוואוינער פון דאַ־ר נאוואשיאלקי, אגאַטע זאמאידא, איז געשטארבען א קינד פון 16 חדשים. דאס קינד איז אפגעפירט געוואָרען קיין אשיע צום דארטיגען דאקטאר, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז דאס קינד איז פערסמט געוואָרען מיט מארפיום.

ווי די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, האט דער פעלדשער פון דעם דאָרף געמאכט פאר׳ן קינד א מעטיצין.

דער פעלדשער איז ארעסטירט געוואָרען, בעת דער רעוויזיע אין זיין וואוינונג האט מען געפונען פערשידענע פארבאָטענע מכשירים, וועלכע די פאליציי האט קאנפיסקירט.

שארפער פראטעסט פון ווארשא = ווער ראבינאט
געגען רעפארם פון קאלענדאר

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קאָרעספאנדענט). אין ווארשאווער ראבינאט איז פאָרגעקומען א זיצונג, אין וועלכער עס איז אנגענומען געוואָרען א שארפע פראטעסט-רעזאלוציע געגען דער רעפארם פון קאלענדאר, וואס האט דער פירערט, אז יורען וועלען נישט קענען אפהיטען דעם שבת.

אין אלע שוהלען און בתי-מדרשים פון גאנץ פוילען וועלען געזאמעלט ווערען אונטערשריפטען פון די מתפללים אויף דעם פראטעסט, וואס וועט שפעטער איבערגעשיקט ווערען דעם פעלקערבונד.

עס איז אויך באַשלאסען געוואָרען ארויסצושיקען א קול-קורא צו דער יודישער באַפעלקערונג געגען דער שמד-מגפה, וואס האט זיך לעצטענס געשטארקט און וועגען אנהויבען א קאמף געגען די מיסיאנערען.

א צוזאמענשטויס פון צוויי עראפלאנען אין דער לופט
ביידע פילאטען שווער פערוואונדעט געווארען

בוקארעשט, 2 (ספּ. טעל.) אויף דעם מיליטערישען לופט-פליהער פלאץ אין גאלאטש האבען זיך געכטען און אווענד צוזאמענגעשטויסען צוויי עראפלאנען אין דעם מאמענט ווען די האבען זיך געגרייט צו לאנדען. ביידע פילאטען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען און זענען אפגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאל. די אנטיילגענומער זענען פולשטענדיג צושמעטערט געוואָרען.

בלוטיגע אוואנטורעס אין בערלינער שטאט-ראט

בערלין, 2 (ספּ. טעל.) בעת דער געשטריגער זיצונג פון בערלינער שטאט-ראט איז געקומען צו א געוואלדיגער אזאנמער. עטליכע קאמוניסטישע ראטמענער האבען זיך געווארפען אויף דעם קאמוניסטישען ראטמאן ליפסקי און איהם שרעקליך צושלאגען. ליפסקי האט פערלוירען דאס בעוואוסטזיין. נאר א דאנק די אינטערווענץ פון אנדערע ראטמענער און פון דער פאליציי איז געלונגען ארויסצורייסען ליפסקי פון די הענט פון קאמוניסטען. בעת דער זיצונג האבען זיך די ראטמענער איניגע מאל איבערגעריסען.

אויסגעהאקט די שויבען אין פוילישען קאנסולאט אין לייפציג

לייפציג, 2 (אטע) מיטוואך און אווענד איז פאר׳ן בנין פון פוילישען קאנסולאט געקומען צו אונרוהען. א גרופע אומבאַקאנטע האבען איינגעארדנעט א דעמאנסטראציע און אויסגעהאקט די שויבען. ווען די פאליציי איז אנגעקומען זענען די דעמאנסטראנטען אנטלאפען.

א עסקאדרע פון 12 עראפלאנען איבער׳ן אקעאן
די איטאליענישע רעגירונג ארדענט איין א לופט-רייזע פון רוים קיין בראזיליען און צוריק

רוים, 2 (ספּ. טעל.) האט איטאליענישע לופט-פליהער-מיניסטעריום ארגאניזירט אין דער נאהענטסטער צייט א רייה פון מיליטערישע אעראפלאנען.

א עסקאדרע פון 12 באמבען-אפאראטען מיט די שטארקסטע מאטארען וועלען נאך דעם היינטיגען זומער אונטערנעהמען א לופט-רייזע איבער׳ן איטאליענישען אקעאן פון רוים קיין בראזיליען און צוריק.

ארעסטירט דעם אנפיהרער פון א טשיקאגער פערברעכער באנדע

לאס-אנדושעלאס, 2, (ספּ. טעל.) דא איז ארעסטירט געוואָרען אנ׳אנפיהרער פון דער טשיקאגער פערברעכער באנדע, פראנק פענסטער, וועלכער ווערט באַשולדיגט אין ערמאָרדען דעם זשורנאליסט אלפרעד ליגגעל פון „טשיקאגא טריבון“. די פאליציי האט פעסטגעשטעלט, אז דאס געוועהר, מיט וועלכען ליגגעל איז דערהרגעט געוואָרען געהערט צו פענסטערן.

רעוועלאציעס פון לעאָ בלום וועגען מוסאליני׳ן
דער איטאליענישער דיקטאטאר האט געוואלט שאפען א איטאליעניש-דייטשען בלאק

פאריז, 2 (אטע) לעאָן בלום האט פערעפענטליכט אין דעם סאציאליסטישען „פאפולער“ א ארטיקל און וועלכען ער שטעלט פעסט, אז מיט איניגע מאנאטען צוריק האט זיך מוסאליני געווענדעט צו דער דייטשער רעגירונג מיט א פארשלאג צו שאפען א דייטש-איטאליענישער בונד. די דייטשע רעגירונג זאל האבען אפגעווארפען מוסאליני׳ס פארשלאג. דאס איז — ערקלערט בלום — א רעזולטאט פון דער פערשטענדיגונגס-פאליטיק צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד, וועלכע עס פירט אזוי אנטשלאסען די פראנצויזישע סאציאליסטישע פארטיי.

ווען פראנקרייך וואלט אנגעווענדעט געגע דייטש-לאנד ד פאליטיק פון רעפרעסיעס, ווי דאס ווילען די וואלט זיך דייטשלאנד געווענדעט צו א איטאליעניש-דייטשען בלאק געגען פראנצויזישע נאציאנאליסטען, ערקלערט לעאָן בלום, הערגעדעט געגען פראנקרייך.

בלוטיגע געשלעג צווישען בונדיסטען און קאמוניסטען אין ווארשא

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אויף נאלעווקי 34, איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון בונדישען מעטאל-ארבייטער פעראיין. עס איז געקומען צו א געשלעג מיט יודישע קאמוניסטען. מען האט זיך געשלאגען מיט מעסערס און מיט אייזענס. איין ארבייטער איז שווער פערוואונדעט געווארען.

די קאמוניסטען זענען ראן אוועק אויף פושקער יאנד נומער 9, וואו עס געפינט זיך דער בונדישער ארבייטער-ווינקעל און געשאסען א שיסערי. צום גליק האט קיינעם נישט געשאדט.

צווייטע רשימה פון די זוכי = בגורל
פון דער 2 = טער סעריע
פון גרויסען פרעמיען = קאנקורס פון „נייעם פאלקסבלאט“

דעטעקטארען:

(51 שלאמא רובינשטיין, לאגעוניצקא 4,
(52 לוסעק יאבלוראווסקי, זאמאדקא 40.

א בעט PALMA-PATENT

פון דער פירמע שווארצאווסקי פולנאצא 24

(53 מענדעל מיטעלמאן, ליפאווא 20.

פעלד-בענקלעך:

צו 1 שטיק

(54 שלמה שאפיר, קרוטקא (פאלוס) 4,
(55 מענדעל אורבאך, דרעווניאנסקא 8,
(56 א. וועגנער, ווסכאדניא 10,
(57 ב. מיטלער, גנובנא 42,
(58 א. מאנגעס, 6. שערפניא 25.

צו 1 לעזשאס:

(59 יחיאל נרינבאל, בושעוישנער 7,
(60 ל. פרייטאג, זעגרשער 80.

צו 1 קינדער-לעזשאס:

(61 לייב נאגעל, פאמארסקא 53.

צו 1 מענער-הוט:

(62 מ. הילער, פילטרסקי-נאס 44,
(63 מ. קושנער, פיעטריקאווער 192.

צו 1/4 טוץ פאטאגראפיעס:

(64 רעגינא הילהעלם, צעגעלניאנא 11,
(65 בנימין שפיגלער, פושעיאור 55,
(66 א. וואקסמאן, בראצקא 40,
(67 ה. מ. בארנשטיין, בושעושינער 40,
(68 מ. זיידלער, ווסכאדניא 49.

צו 1 פערפום-באמבאניערע:

(69 אסתר פושינרסקא, זשעלאזנא 6,
(70 מ. ה. פעלדמאן, אלעקסאנדריסקא 24.

צו 1 פלאש בלומען-וואסער:

(71 בעטיש אבען, האלנא 12,
(72 פאלאקעוויטש, נאוואקא 21,
(73 סקולסקי, ווסכאדניא 50,
(74 פיענגיאנושעק, אגראדאוא 12.

צו 1 חודש-אבאנעמענט:

(75 ש. פושערבארסקי, פולנאצנא 22,
(76 פינקוס אבראמאוויטש, נאוואמיעסקא 19,
(77 מאיר שעפנער, פעפער-נאס 10.

צו 1 בוך:

(78 ליפמאן ציטרינאווסקי, נייע װארשעווסקא 5,
(79 יצחק פאנסקי, מלינארסקא 8,
(80 ש. מארגענשטערן, פושעיאור 76.

פרי-בילעטען:

אין סלאנ-פילם-טעאטער „קאפיטאל“

(81 י. זילבערמאן, זגערושער 36,
(82 ערויא ראזענבלאט, פארושעצנא 14,
(83 ל. נוסבוים, ציטונגס-פערקויפער,
(84 ל. בריל, פאמארסקא 3,
(85 י. פאמבעל, זאווארזקא 6,
(86 יעקב הוימאן, פולנאצנא 12,
(87 מ. שיפמאן, ווסכאדניא 64,
(88 מענדעל פאטערסמאן, בייאסעלעוויטש 7,
(89 סאניא טערנער, גדאנסקא 64,
(90 מ. ליבערמאן, ווסכאדניא 22,
(91 פראניא ליפמאן, טראוגוטא 10,
(92 א. דיטמאנס, רושאווסקא 72,
(93 חיים גערשטענאוויטש, נאוואמיעסקא 24,
(94 בעריש סאלאווין, יעראזאלימסקא 8,
(95 ש. גראנעק, קאמיענא 7,
(96 י. זילבערשטיין, זאכאדניא 22,
(97 ח. פלאם, לוטאמירסקא 22,
(98 דוד רייגערמאן, סקלאדאווא 11,
(99 מ. עפשטיין, זאווארזקא 49,
(100 משה אלטמאן, מלינארסקא 14.

די אויסגערעכנטע זוכי-בגורל וועלען נעבעטען צו קומען אין אדמיניסטראציע, אפגעהאלטען די געוואונענע פרעמיעס מיטוואך, דעם פינפטען יולי, ת. י. פון 6—7 אווענד.

לאדז, 3 יולי 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 3 יולי 1930

ווער עס דארף אנפירען מיט דער סאציאל-ווירטשאפטליכער הילף און רעטונג פאר'ן יודענטום אין פוילען

אפענער בריף פון דעפ. העלער צו דער ליטונג פון דער יודישער „קאלא"

וואַרשא (י.ט.א.) דעפוטאט צבי העלער האט פערעפענטליכט אן אפענעם בריף צו דער ליטונג פון דער יודישער „קאלא", אין וועלכען ער שרייבט צווישען אנדערע: „אויב אנדערע פארלאמענטארישע קלובען ענטוויקלען, גיט געקוקט אויף די אייגענארטיגע הפסקות פון די סעסיעס, א ווייטגעהענדע טעטיגקייט, איז באט על אחת כמה וכמה בעגרינדעט און נויטווענדיג ביי דער יודישער פארלאמענטארישער רעפרעזענטאנץ. „מיר טארען דאך נישט פערגעסען, אז די יודישע קאלא איז נישט בלויז א פארלאמענטארישער קלוב, נאר ביי היינטיגען מצב פון דער פאליטישער יודישער ווירקליכקייט, אויך די איינציגע אויסערוועלטע פאליטישע יודישע אינסטיטוציע, וואס איז נישט בלויז בערעכטיגט, נאר אויך פערפליכטעט אנצופיהרען מיט'ן גורל פון דריי מיליאן יודען פון אלע טיילען פון דער פוילישער מלוכה. די ווירטשאפטליכע, פאליטישע און קולטורעלע אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען פערלאנגען בעזונדערס א בעשטענדיגע השגחה און שוין מצד דער איינציגער אויטאריטאטיווער און לעגיטימער פערטרעטונג, וועלכעס עס איז די יודישע קאלא. „דער גרויסער קאנסטרוקטיווער פלאן פון סאציאל-ווירטשאפטליכער הילף און רעטונג פאר דעם פוילישען יודענטום דארף און קען ווערען דורכגעפירט נאר דורך דער איניציאטיווע און אונטער דער אנפיהרונג פון דער יודישער „קאלא". געבענדיג אן איבערבליק [?] איבער דעם שווערען עקאנאמישען מצב פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען און פון דער שווערער נאציאנאל-פאליטישער סיטואציע, קומט דעפ. העלער צום אויספיהר, אז „דאס יודישע קאלא מוז אומאפהענגיג פון דער מאמענטאלער פאליטיש-פארלאמענטארישער סיטואציע תיכף ומיד צוטרעטען צו דער ארבייט, געדענקענדיג, אז אויך אונזער לאנדעס-פאליטיק איז א אינטעגראלער טייל פון דער גרויסער יודישער בעפרייאונגס-בעוועגונג, וואס שטיצט זיך אויף העכטאריטשע יסודות און פעסטע אידעאישע פרינציפען און וואס איז אפהענגיג פון א שטענדיגער מאביליזאציע פון די פאליטיש-דערצויגענע מאסען פון פאלק און אידעאליסטיש-געשטימטע מאסען פון יוגענד. „די דריי מיליאנען-יודישע בעפעלקערונג אין פוילען מוז דערפאר תמיד און ביי אלע געלעגענהייטען פיהרען דעם קאמף אינ'ם נאמען [?] צוזעם צו דערגרייכען די פולשטענדיגע און פאקטישע פאליטישע, נאציאנאלע און ווירטשאפטליכע גלייכבערעכטיגונג". דעפ. העלער ענדיגט זיין בריף מיט א ווענדונג צו דער איצטיגער ליטונג פון „קאלא" צו רופען אין דער נאהענטסטער צייט א זיצונג פון „קאלא" און מאכען די נויטיגע צוגרייטונגען, כדי צו ערפילען די אויפגאבען, וואס ליגען אויף דער פארלאמענטארישער רעפרעזענטאנץ.

„לאזט מיר איבער עטוואס צייט וועל איך שוין מאכען ארדנונג"

ערקלערט קעניג קארל א יודישער דעלעגאציע

פערלויף פון אודיענץ פון סענאטאר עבנער און דר. נעמיראווער ביים קעניג קארל

בוקארעשט (י.ט.א.) ווי די יודישע טעלעגראפען-אגענטור האט שוין מיטגעטיילט, האט דער קעניג קארל אויפגענומען אויף א לענגערע אודיענץ דעם סענ. ד"ר עבנער, וועלכער האט אין נאמען פון יודישען פארלאמענטארישען קלוב דערלאנגט דעם קעניג א קינסטלעריש-אויסגעפיהרטען אדרעס. דער אדרעס האט אנטהאלטען א לאיאליטעט-ערקלערונג צו דער דינאסטיע, דאס פראגראם פון יודישען פארלאמענטארישען קלוב, ווי אויך א שילדערונג פון דער אנטיסעמיטישער בעוועגונג אין לאנד. דער קעניג האט זיך געגעבן אינפארמירט וועגען די אנטיסעמיטישע עקסצעסען און האט ערקלערט ווערטליך: „לאזט מיר איבער עטוואס צייט, וועל איך שוין מאכען ארדנונג". סענ. עבנער האט דאן אנגעוויזען דעם קעניג אויף די גרויסע שטייער-לאסט, ווי אויך אויף דאס צוריקציהען די שענק-קאנצעסיעס פאר יודען. דער קעניג האט צוגעזאגט די פראגע צו בעטראכטען. די אודיענץ נאהמע האט געטראגען א זעהר פריינדליכען כאראקטער.

דער קעניג קארל האט אויך אויפגענומען דעם ד"ר. נעמיראווער אלס פערטרעטער פון דער יודישער רעליגיע. הרב נעמיראווער האט מיט דער ערלויבניש פון קעניג געזאגט די ברכה ברוך שחלק מכבודו און דאן איהם געבענטשט אין דער העברעאישער און רומענישער שפראך. צום סוף האט דר. נעמיראווער אויסגעדריקט די האפנונג, אז די יודען וועלען אין קעניג האבען א בעשיצער פון זייערע רעכט.

חסידישע דינאסטיעס אין וויען

קארעספאנדענץ צום „נייעם פאלקסבלאט"

ווען אין איז די קריגס-צייט געווארען א צענטער פון חסידות און פון פערדרומטע רבנישע דינאסטיעס. ווען רוסלאנדס קאזאקען-מחנות האבען פערפליצט גאליציען און בוקאווינע, זענען צוזאמען מיט א האלבער מיליאן יודען פון די דאזיגע מדינה אנטלאפען אויך טוזענדער רבנים און רביאישע בעלי-מופת אין די וויט אויף קיין מערב און היים-געלעגענע פראווינצען פון עסטרייך-אונגארן, וואו עס איז נישט געווען קיין געפאהר און קיין פחד פאר אינוואזיעס פון פיינדליכען מיליטער. ספעציעל פון די שכנות'דיגע מקומות פון די גרעניצען זענען די קליינע שטעטלעך אויסגעליידיגט געווארען ביז גאר פון יודען, ווייל גראד דארט האבען די רוסען געברענט און געבראטען און די-רוב געמאכט יודיש לעבען מיט'ן האב און גוטס צוזאמען.

דארט איז אויך געווען א אלטער צענטער פון רביים און צדיקים. דווקא אין שכנות פון רוסלאנד האבען זיי אויסגעבויט זייערע רעזידענצען, ווייל פון דארט איז געוואקסען די השפעה אויך אין טיפען רוסלאנד און פאקטיש האבען די רביאישע דינאסטיעס געהאט פון דארט די שליטה איבער אלע יודישע מאסען-ישובים פון רוסלאנד, עסטרייך-אונגארן ביז קיין אמעריקא. בעזונדערס גרויס און ווייט פערצווייגט איז געווען די מאכט און די השפעה פון די רוזשינער און בעלזער דינאסטיעס. פון דער גאנצער וועלט זענען געפאהרען מחנות חסידים און מתנות קיין טשארטקאוו, הוסיאטין, סאדאגורא, באיאן, אטיניא, וויזשניץ און בעלזא. דאס גרויסע „פאהרען" איז נישט בלויז אינ'ם יום-טובים, נאר אויך דורכ'ן גאנצען יאהר געווען א שטיק זיכערע פרנסה פאר דער יודישער בעפעלקערונג פון אלע די שטעטלעך מיט די בערימטע רביאישע הויפען. דאס געשעפט איז נישט שלעכטער געווען, ווי די היינטיגע טוריסטיק פון אמעריקא קיין פאריז און וויען. אכסניות און קלייטען זענען געווען פול מיט חסידישע געסט און קונים פון דער גאר דער וועלט. דווקא די פרומע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג האבען געהאט דערפון א היבשע שפע.

דער רוב פון די אלע רביים האט אין קריגס-צייט זיך ציטערדיג בעזעצט אין וויען, נאכדעם ווי זייערע הויף און „פאלאצען" אין די אלטע היימען זענען חרוב ונחרב געווארען. א טייל פון זיי האט זיך נאכ'ן קריג אומגעקעהרט קיין פוילען און רומעניען, אויפבויענדיג צוריק די „מלוכה" אין דער אלטער היים אדער אין אן אנדער שטאט. א אנדערער טייל — קינדער און אייניקלעך, האבען פרובירט אהרויסצוגעהן זיך קיין אמעריקא און עס איז אויסגעוואקסען דערפון אומגליק אדער שלעכטע ביזנעס. דא אין וויען זענען פערבליבען אויף שטענדיג עטליכע גרויסע דינאסטיעס, פון וועלכע עס האט זיך ענטוויקעלט א צענטער פון חסידות און פון כאראקטעריסטישע רבי'שע סביבות אינמיטען וויען. א בעזונדערס גרויסע בעדייטונג פארמאגט [?] דאך נאך אלץ

אין די נייע רעזידענצען, וואס דער טשארטקאווער און הוסיאטינער האבען דא איינגעריכטעט, אבער אויך אין „הויף" פון קאפיטשינצער רבי'ן לעבט זיך נישט פיל ווייניגער מלכות'דיג. טשארטקאוו און הוסיאטין זענען, כידוע, די רייכסטע מיוחסים פון ריינעם רוזשינער גזע, בשעת דער קאפיטשינצער ווערט גערעכנט סיי אלס רוזשינער, סיי אלס אפטער אייניקל.

אין וויען געדענקט מען א ווערטל: די האבסבורגער זענען אוועק, די רוזשינער זענען געקומען אויף זייער ארט. מען מיינט דערמיט דעם פראכטפולען לעבענס-שטייגער פון דער רוזשינער דינאסטיע, מאיעסטעטישער גלאנץ, געפוצטקייט, אריסטאקראטישע מאניערען און גאר נגידישע פארמען פון לעבען, און די חסידים און יושבים זענען דווקא גליקליך מיט'ן דאזיגען מאיעסטעטישקייט פון די רוזשינער. אין „דבוק" פון אנ-סקי רעדט זיך מיט א געוואלדיגען שאלה איבער די „גאלדענע פאנטאפעלעך" און די אנדערע פראכט-תשמישים פון היילגען רוזשינער. אזוי לעבען זיי אין דער פאלקס-פאנטאזיע און אזוי פיהרען זיי זיך אויך אינ'ם ווירקליכען לעבען. איינע פראכטפולע דירה, כמעט פאלאצען, אינמיטען שעהנע גרויסע גאסען פון וויען, אליין געקויפט אדער געשענקט בעקומען פון רייכע, גבירישע חסידים. אין פאלאץ א איינגענעם שעהנעם און פערפוצטען מקום-קודש א מין אייגען בית-מדרש צום דאווענען און לערנען תורה. הגם די רוזשינער דאווענען נישט צוזאמען מיט'ן עולם, נאר אליין אין עבודה-שטיבעל, וואס האט א מובא אין קלויז אריין. און מאכען די רביים אליין מיט

זייער בני-בית — לויטער שעהנע געשטאלטען אין אריסטאקראטישע פנים'ער אין א צירליך-מאניערליכער הלבשה מיט בלענדענדע ווייסע וועש. אין דאך בעקאנט דאס היסטארישע מחלוקות צווישען סאנץ און די רוזשינער ספעציעל איבער די ווייטע שעהנע ירושות אויף די רוזשינער העמדער. דער סאנצער האט דערין געזעהן א שטיק רעוואלוציאנערע אפיקורסות...

און אזוי ווי די „וועלט" איז אמאל געפאהרען קיין טשארטקאוו, הוסיאטין און קאפיטשינעץ, אזוי פאהרט מען היינט קיין וויען. פערשיידענע קרייזען און בעזונדערע פאלקס-שיכטען פאהרען זיך יעדער צו זייער רבי'. אמעריקא ארבייט סי'רוב דורך פאסט און טעלעגראמען. אפילו פון ווייטע שטעט אין אמעריקאנישען וועסטען קומען בריף מיט פדיונות, אבער עס קומען אויך חסידים צו פאהרען ספעציעל קיין וויען. זומער-צייט זעהען זיך די רביים מיט א טייל חסידים אין די בערימטע קור-ערטער פון קארלסבאד, מארייענבאד, וויסבאדען און דאס רביאישע פראווען מיט זעהט זיך דארט מעהר ארויס ווי אמאליגע וויזיטען פון ענגלישען קעניג עדוארד. און ווינטער-צייט מאכט מען אויף עטליכע וואכען א הלוך אין א גרויסער שטאט פון פוילען. דער עולם לויפט אהין פון גאנצען לאנד און די רביים-צדיקים קומען צוריק מיט זייער אהין פרנסות-דאגות אויף א לענגערע צייט. אויך די דאזיגע וויזיטען געדענקט אין וויען אויך אזוי א וואנדערבארער ווערטעל. מען רופט דאס „די קייזער-מאנעוורעס פון די רוזשינער", ווייל פראנץ יאזעף פלעגט אויך אפהאלטען אלע יאהר א מיליטער-מאנעווער אין גאליציען.

אבער פאר וויען אליין איז דאס רביאות אויך א גוט געשעפט. מען קומט צו די רביים און מען לאזט דערמיט איבער געלד אין שטאט.

מ. א. טענענבלאט.

העלפט פון יודישע לישענצעס אין מאסקווע

בעקומען צוריק זייערע רעכט

מאסקווע (יט"א) א העלפט פון אלע יודישע „לישענצעס" אין מאסקווע האבען ביז היינט צו טאג צוריק בעקומען זייער וואהל-רעכט, ווערט דא מיטגעטיילט אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס האט זיך שוין געענדיגט דער טערמין פון צוריקגעבען די וואהל-רעכטלאזע זייערע רעכט. בלויז אין יאהר [?] פון דער שטאט מאסקווע האבען פון 9000 „לישענצעס" צוריקבעקומען זייער רעכט איבער 4,500. אין דער פראווינץ בעזונדערס אין די שטעטלעך אוקראינע האבען כמעט אלע וואהלרעכטלאזע צוריק בעקומען זייערע וואהלרעכט.

דער קארעספאנדענט פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור האט געמאכט א רייזע איבער א רייה שטעטלעך און ספעציעל זיך פערמיינטערעסירט מיט דער פראגע וועגען דער צאהל „לישענצעס", וואס האבען צוריק בעקומען זייערע רעכט. די וואהל-צאהל האט דער יט"א-קארעספאנדענט פעסטגעשטעלט איז זעהר בעדייטענד. עס האבען נישט צוריק בעקומען זייערע וואהלרעכט כלי-קודש און געוועזענע גרויסע הענדלער. צווישען יענע, וואס האבען יא בעקומען זייערע רעכט זענען פערהאן א בעדייטענדע צאהל געוועזענע הענדלער, וואס האבען זיך בעשעפטיגט מיט קליין-האנדעל און נישט געהאלטען קיין אנגעשטעלטע.

אונזער זארג

צו דער איצטיגער סיטואציע אין לאנד

דאס פאליטישע לעבען פון פוילען איז אריינגעשטופט געווארען אין א טעמפען ווינקעל, פון וועלכען ס'איז באמת שווער ארויסצוקריכען. קען זיין, אז אין ביידע לאגערן זענען פאראן אויפריכטיגע מענשען, וועלכע וואלטען באמת געוואלט מאכען א סוף צו דער פיינליכער אומערטרעגליכער סיטואציע — זי איז אבער אין פערלויף פון די לעצטע יאהרען אזוי קאמפליצירט געווארען, אז דאס געהערט נישט צו די לייכטע זאכען.

פאקטיש שטעהען מיר אין פאליטישען זין אויף דעם זעלבען ארט, ווי אין מאי 1926טען יאהר, און דאס איז אפשר די גרעסטע טראגעדיע. ס'איז טראגיש, ווען א פאלק רוקט זיך אין זיין פאליטישען לעבען נישט פאראויס אויף קיין שריט. אין יאהר 1926 האט מען געזאגט, אז די פאליטישע אטמאספער, וועלכע איז געשאפען געווארען אונטער דער רעגירשאפט פון די וויטאסעס און גראבסקיס, איז פערפעסטעט ביז'ן העכסטען גראד און די מאי-געשעהענישען האבען עס געוואלט רייניגען אלס עלעקטרישער שטורם, כדי אפצורייניגען די דאזיגע צו געדיכטע אטמאספער.

צום בעדויערען אבער האבען מיר אין יוני 1930טען יאהר די זעלבע געדיכטע אטמאספער, ווי מיט פיר יאהר צוריק, אויף א האר האט זי זיך נישט געענדערט.

דער צושטאנד פון „ראזגריוקעס" אין פוילען, וועלכער האט שוין איינגעטליך אלעמען דערעסען, וועט אפשר, א דאנק דעם קראקאווער קאנגרעס, אריין אין א רעצידירענדע פאזע. מיר זאגען אפשר, מחמת אין פערלויף פון די לעצטע יאהרען האט זיך שוין פיל מאל אויסגעדוכט, אז אט-אט ווערט די סיטואציע ענדליך קלאר, אט קומט צו אן'ענטשיידונג פון דעם פיינליכען קאנפליקט, אבער אין דער לעצטער מינוט האט שטענדיג אויסגעפעהלט מוט פון ביידע צדדים און אלץ איז געבליבען ביים אלטען.

מ'קען האבען א סך בעווארעניששען בנוגע דעם אופן, ווי אזוי ס'ווערט ביי אונז די לעצטע יאהרען געפיהרט דער פאליטישער קאמף. בכל אופן קענען מיר דא געפינען א סך דראסטישע מאמענטען, וועלכע זענען געווארען פון שטענדיג צוטעקן [?] און האבען אבסאלוט נישט מיטגעווירקט צו פארקלערען די פאליטישע סיטואציע, און דאס איינציגע „פאזיטיווע", וואס זיי האבען יא אויפגעטון, איז געווען דאס, וואס זיי האבען אויסמיסט און אומנישט פערשאפט בייז בלוט.

דער קראקאווער קאנגרעס האט ענדליך זיך גענומען דעם מוט צו זאגען איינינע קלארע און אפענע ווערטער און דאס איז אויך גוט, מחמת דער פיין איצטיגער שפיל אין „בעהעלטערלעך" האט נאר גערייצט די נערווען און אנגעשטרענגט די שטימונגען ביז'ן העכסטען גראד. דער קאנגרעס פון „צענטראלעוו" איז א פרוב, — צו א געלונגענער, דאס איז שוין אן אנדער פראגע, — א סוף צו מאכען צו דעם אומערטרעגליכען צושטאנד.

פון די אנגענומענע רעזאלוציעס פליסען ארויס א גאנצע רייה פראקטישע קאנסעקווענצען, וועלכע די קאנגרעס-פיהרער האבען זיך מחייב געווען דורכצופיהרען אין לעבען, כדי צו ענדערען דעם הערשענדען צושטאנד.

איצט האט דאס ווארט דער צווייטער צד, די אפאזיציע פון „צענטראלעוו" אין דער פארם פון קראקאווער קאנגרעס צווינגט אויך דעם רעגירונגס-לאגער צו זאגען קלארע דיבורים. אויב מיט א יאהר מיט צוויי צוריק האט מען נאך געשריבען און געזאגט, אז מ'דארף עפעס א פסק דין, מ'האט נאך געפרובט קאמפאנירען פערשידענע קאנסטיטוציע-פראיעקטען, איז היינט אלץ געבליבען הענגען אין דער לופטען. אויף די שאלות, וועלכע דאס לעבען האט ארויסגערוקט אין פערלויף פון 4 יאהר רעגירען פון סאנאציע-לאגער, מוז געגעבען ווערען אנטפער, כדי קלאר צו מאכען די סיטואציע און פונאנדערצושפרייטען די פאליטישע וואלקענס, וועלכע האבען זיך אנגעזאמעלט אויף אונזער הימעל. וואס פריהער אדער שפעטער וועט קומען, אלץ בעסער וועט דאס זיין פאר'ן לאנד.

פון אונזער יודישען שטאנדפונקט איז קלאר, אז מיר זענען אויסגעשפראכענע געגנער פון וועלכע עס איז איינערליכע אויפטרייסלונגען און שווערע איבערלעבונגען. מיר ווייסען פון אונזער ערפאהרונג, אז די מינדעסטע וואקלענישען רופען זיך אפ קודם-כל אויף אונז, וועלכע זענען דירעקט אין דעם קאמף נישט אנטיילנעמענד, מחמת פון קיינעם פון די קעמפענדע צדדים האבען מיר נישט צו ערווארטען קיין גרויסע גליקען.

א חוץ דעם מוז ביי דעם פשוט'ן בירגער די איצטיגע סיטואציע ארויסרופען גרויס זארג. דער ווירטשאפטליכער מצב אונזערער, וועלכער איז שוין זינט יאהרען א קלאגענדיגער און וועלכער געהט נישט אויס'ן חוץ פון פערבעסערונג, איז אבסאלוט נישט צוגעפאסט פאר וועלכע ס'איז שווערע איינערליכע אויפטרייסלונגען און פאליטישע איבערקערענישען.

א. צ-ם.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 3 ז' תמוז תר"ץ

יולי

זון-אויפגאנג 3.14
זון-אונטערגאנג 7.59

באנקראטען, אויסגלייכען און פראלאנגאציעס
טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

זיסמאן ניימאן איז ערקלערט געווארען אלס באנקראט דעם 21. יאנואר, און זינט איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען, ואו בעשלאסען געווארען אז ניימאן וועט זיי בעצאהלען 20 פראצ. אין 2 ראטעס יערען האלבען יאהר אין צינזען.

דאס געריכט האט דעם אורטייל בעשטעטיגט און ניימאנען צוריקגעשטעלט אין זיין סוחרישער עהרע.

* * *

די פירמע „ריר פעלדפריל" (פעטריקאזער 167) האט אין אויגוסט בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען אויף 3 חדשים. נאך די דריי חדשים האט די פירמע אנגעהויבען אונטערהאנדלונגען מיט די קרעדיטארען וועגען א גוטווילינען אויסגלייך. די קרעדיטארען בעקומען די פולע 100 פראצ. אין צוויי יאהר אהן צינזען. ערשטע 2 ראטעס יערע 3 חדשים צו 5 פראצ., די ווייטערדיגע 2 ראטעס צו 10 פראצ. נאכדעם 2 ראטעס צו 15 פראצ. און די לעצטע 2 ראטעס צו 20 פראצענט.

דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט און צוגעגעבען אז פעלדפריל מוז די חובות הימאטעקאריש פארזיכערען, אויב די קרעדיטארען וועלען עס פערלאנגען.

* * *

יואל בראמבערג (סקזשעוואע 15) איז ערקלערט געווארען אלס באנקראט ער האט אנגעגעבען אן אפעלאציע, מאטיווירענדיג, אז ער האט נישט אפגעשטעלט די צאהלונגען און האט נאך אין מערץ און אפריל געצאהלט 35 טויזענד זל.

דאס געריכט האט די אפעלאציע אפגעווארפען.

(צג) דאס „וואגען הויז בר. גומינסקי אין סטאראגראד (פריהער א. ארענס) האט זיך געווענדעט אין געריכט וועגען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. דער באנס ווייזט אויס אין די פאסיווען העכער א מיליאן זל. און דעם זענען פערהאן עטליכע הונדערט טויזענד זל. לאדזשער חובות. געכטען האבען די לאדזשער קרעדיטארען פון דער פירמע אפגעהאלטען א בעראטונג אין קרעדיטארען פעראיין. אויף דער בעראטונג איז אנגעוויזען געווען א פארשטעהער פון דער פירמע.

סוחרים-דעלעגאציע ביים פרעזעס פון פינאנץ-קאמער
אינטערווענירט וועגען אומזיסט-שטייער פאר הורט-סוחרים וואס פיהרען נישט קיין ביכער

אין אפריל האט האט פינאנץ-מיניסטעריום ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, אז הורט געשעפטען וואס האבען נישט געפיהרט קיין האנדעלס-ביכער קענען צאהלען 1 פראצ. פאר אומזאץ, אויב זיי וועלען זיך יעגען מיט ענטשפרעכענדע בוטעס אין די פינאנץ-אמטען אויפ'ן האיגען סמך האט די פינאנץ קאמער ארויסגעגעבען די פערארדנונג, אז די פירמען וועלכע ווענדען זיך אן מ'זאל זיי אנערקענען פאר הורט פירמעס וואלען צושטעלען רשימות פון די טראנזאקציעס וואס זיי האבען געמאכט אין פערלויף פון'ם יאהר און אנגעבען וועמען זיי האבען פערקויפט. יערע סחורות די דאזיגע פעראָרדנונג איז נאטירליך אומפעגליך אויסצופיהרען, ווייל א גאנצע ריהע טעמים ערשטענס זענען אלע סוחרים שטארק איבערגעשאצט געווארען, אויך אז אפילו די געשעפטען וואלטען געפיהרט א גענויע רשימה, וואלטען זיי נישט געקענט צושטעלען די פולע רשימה פון'ם איבערגעשאצטען אומזאץ.

אויך ווי די פראגע איז אבער זעהר וויכטיג פאר א גאנצע ריהע סוחרים און לאדז האט זיך נעכטען א דעלעגאציע פון צענטראלען סוחרים-פעראיין (פעטריקאווער 10) געווענדעט צום פרעזעס פון דער פינאנץ-קאמער די דעלעגאציע, וועלכע איז בעשטאנען פון פרעזעס האמבורסקי, פרעזעס יאשונסקי, מיטגליד פון דער האנדעלס-קאמער ה' ל. מאזור און ליטער פון פעראיין ה' שווארצמאן, האט אנגעוויזען דעם פרעזעס פון דער פינאנץ קאמער, אז דער צירקולאר פון מיניסטעריום רעדט וועגען פעסטשטעלען דעם באראקטער פון דער אונטערנעמונג, דאס הייסט נישט אז מ'דארף קענען אויסווייזען די פולע רשימה פון אלע וואס האבען אין דער פירמע געקויפט במשך פון'ם יאהר. ווייטער האט די דעלעגאציע אנגעוויזען אז אין 1929 י. זענען זעהר פיל טראנזאקציעס געשלאסען געווארען פאר מזומן, אזוי אז די פירמעס ווייסען אפילו נישט וועמען זיי האבען פערקויפט, ווייל דער קויפער האט זיך גאר נישט געמוזט לעגיטימירען און זיי קענען אויך דאס נישט פעסטשטעלען.

דער פרעזעס האט די דעלעגאציע אויפמערקזאם אויסגעהערט און האט צוגעזאגט דעם ענין פארצושטעלען אין מיניסטעריום ווען ער וועט דארט פערזענליך זיין ענדע וואך, דערוויל האט ער צוגעזאגט צו פערארדנען די אמטען, וועלכע האבען געפארדערט פון די סוחרים, אז זיי זאלען די רשימות פון די קונים צושטעלען אין פערלויף פון 3 טאג, אז זיי זאלען פראלאנגירען דעם טערמין אויף א חודש, ביז דער ענין וועט ענדגילטיג אויפגעקלערט ווערען.

א קבר פון דער שטיין-עפאכע
סענסאציאנעלע ענטדעקונג ביים אויסגראבען שטיינער

אין דארף ראמאנאוו, היגטער ושגאוו, ווערען אויסגעגראבען שטיינער, וואס ווערען פערפיהרט אויף צו קאנסטרוירען די שאסעען און וועגען. בעת די דאזיגע ארבייטען האבען זיך די ארבייטער אנגעשטויסען אויף א גרויסען קבר, אין וועלכען מען האט געפונען א געשטעל, א קיפאל די גרויס פון א בייליארדען קוגעל און א ריהע אורנעס.

די ידיעה וועגען דעם, וואס דער הך פלייץ שנעל פערשפרייט אין דער אומגעגענד, האט אנגעצויגען צו א דשאנאדער לעהרער טלושעק, א יונגער היסטאריקער. ווען ער האט דעם פערגאנגענעם זונטיג מיט'ן דאזיגען ענין, האט ער דעם רעהאוסט, אז דער פויער נאדזשינסקי, אויף וועמענס באדען מ'האט געפונען די זאכען, האט פאר די ארבייטער אפגעקויפט דאס געפונענע און האט די אורנעס פערבראכט אין זיין מילך און די געשטעלע בעהאלטען.

טלושעקס אויספארשונגען שטעלען פעסט, אז אויפ'ן ארט פון די אויסגראבונגען איז אמאל אין דער שטיין-עפאכע געווען א בית-הקברות. דאס דאזיגע ארט איז בעוועצט געווארען ערשט מיט הונדערט יאהר צוריק. ביז דאן איז דארט געווען אגעריבאעל וואלד און ס'איז דעריבער צו ערהוטען, אז דארט קען מען געפינען נאך וויכטיגע אויסגראבונגען. דערווייל אבער דערלויבט נישט נאדזשינסקי צו מאכען אויסגראבונגען, ווייל דער פעלד איז פערזייט מיט קארטאפעל. טלושעק האט ווענען זיין אויספארשונג מיטגעטיילט דער סטאראסטווע און בעט, אז די זאל קאנפיסקירען די געפונענע זאכען, וואס האבען א גרויסע היסטארישע און וויסענשאפטליכע ווערט.

א דארף-שרפה מיט מענשליכע קרבנות
העלדישער יודישער בחור ראטעוועט ארוים א פרוי פון די פלאמען

אין דארף הארין-בגאי, היגטער אלעקסאנדראו, איז נעכטען בייטאכט אויסגעבראכען א שרפה. די ענגען באלד אויסגעטריבען געווארען 5 אפטיילונגען פייערלעשער, וועלכע האבען זיך גענומען לעשען די שרפה. בעת דער שרפה האבען זיך אפגעשפילט טויט-טראגישע סצענעס. די איינוואוינער זענען צושראקענע ביינאכט ארויסגעלאפען פון די ברענענדע הייזער. א לאדזשער פרוי, וואס געפינט זיך דארט אויף זומער-וואוינונג, איז ארויסגעלאפען פון שטוב, האט זיך אבער שפעטער דערמאהנט, אז דארט געפינען זיך איהרע דריי קינדער. האט זי זיך געווארפען אין פייער ארויסראטעווען די קינדער. די קינדער זענען אבער אין דער ברענענדער שטוב שוין נישט געווען און די פרוי איז געפאלען אין חלשות פון שטיקענדען רויך. איז זעלבען מאמענט איז געקומען צו לויפען דער טעכעטער פון דער אלעקסאנדער קהלה, חיים גראסמאן, דערהערט עטריג, אז א יודישע פרוי געפינט זיך צווישען די פלאמען. איז ער שנעל אריין אין דער ברענענדער שטוב און האט פון דארט ארויסגעראטעוועט די פערחלשטע פרוי, נאר ער אליין האט זיך לייכט אפגעברענט די פינגער פון דער לינקער האנד. די פרוי האט מען אפגעפיהרט אין שפיטאל. אין שפיטאל איז אויך אפגעפיהרט געווארען דער אפגעברענטער הויזבעזיצער קלוקאס, וועמענס הויז ס'איז אפגעברענט געווארען. בעת דער שרפה איז אויך פערוואונדעט געווארען הודאלף מייסטער. פאגאטאוויע האט איהם ערשטע הילף.

אויספלוג פון אויסלענדער

(צ) אין ווארשא איז איצט פערענדיגט געווארען דער קאמוניקאציע-קאנגרעס. די מיטגליעדער פון קאנגרעס האבען בעשלאסען איינצוארדנען א ריהע אויספלוגען. צווישען אנד. וועלען זיי אויך בעזוכען לאדז. אינ'ם אויספלוג קיין לאדז וועלען זיך בעטיילינען ביז 40 מיטגלידער פון קאנגרעס, וואס זענען געקומען פון פראנקרייך, טשעכאסלאוואקייען, שווייץ, אונגארן און איטאליען.

דער אויספלוג וועט בעזוכען די עלעקטראווניע, די רעמיזע פון די שטעטישע טראמוואיען, די פאבריקען פון פאזנאנסקי, הירזשבער מאנופאקטור, בענעך, שפיטאל אויפ'ן נאמען פון פרעזידענט מאשטשיצקי און די וואוינונגס-קאלאניע אויף פאלעסיע.

לוין-סכסוך

(צ) דער קלאסען-טעקסטיל-פעראיין האט דערהאלטען א מיטטיילונג, אז די גאנץ-אפטיילונג פון דער פירמע „זאוויערטשע", האט פערקלענערט דעם לוין מיט 10 ביז 20 פראצ. די צענטראל-פערוואלטונג האט בעשלאסען צו אינטערווענירען, אז ס'זאלען אפגעזאגט ווערען די לוינען, וואס זענען פעסטגעשטעלט אינ'ם אפמאך.

א גנבה אין א פאבריק

(ה) מאנטאג ביינאכט זענען אין יאראשעוויטשעס פאבריק אין טאמאשאוו ארויסגעגנב'עט געווארען די טראנסמיסיע-רימענס. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די גנבה האבען אויסגעפיהרט פיוועל קוגערט און איגנאצי גיק, מ'האט זיי געכאפט בעת זיי האבען די געגנב'עטע רימענס ארויסגענומען פון זייער בעהעלטעניש, פרי ווי צו פערקויפען. מ'האט זיי ארעסטירט. די טראנסמיסיע רימענס האט מען אומגעקעהרט דעם אייגענטימער.

אויפרייס און א שרפה אין אנ'אפטייק

(א) נעכטען אינדערפריה איז אנ'אנגעשטעלטער פון האמבורגס אפטייק, גלובנא 50, אראפגעגאנגען אין קעלער, פריהער האט דארט עמיץ אויסגעגאסען עטער. דער אנגעשטעלטער האט וועגען דעם נישט געוואוסט און געראוכערט א פאפיראס. מיט אמאל האט אויסגעבראכען אן אויפרייס און ס'האבען זיך אנגעצונדען די פלאשען מיט בענזין א. אנד. צוליב דעם, וואס די פענסטער זענען געווען אפען, איז דער אויפרייס געווען נישט קיין שטארקער. די אנגעקומענע פייערלעשער האבען די שרפה שנעל איינגעלאשען, דער שאדען בעטרעפט 75 טויזענד זל.

פון ארבייטס-געריכט

(צ) הענריק לוטשאק דער מייסטער פון דער פירמע „סאסנאוויטשאנקא" האט אנגעקלאגט די פירמע פאר 3 חדשים'דיגע קינדיגונג און פאר אורלויב. דאס געריכט האט איהם צוגעמשפט 730 זל.

יואל שערער האט אנגעקלאגט די באנקראטמאסע פון אמזלער (נאוואמיעסקא 18) קינדיגונג, אורלויב און איבערשטונדען. דאס געריכט האט איהם צוגעמשפט 561 זל.

אפטייקען
היינטיגע נאכט דיזשורען

(צ) פאוולאווסקי, פיעטריקאווער 307; האמבורג, גלובנא 50; גלוכאווסקי, נארוטאוויטשא 4; שיטקעוויטש, קאפערניקא 26; כארעמזא, פאמארסקא 10; פאמאש, פלאץ קאשצעלני 10.

א פאליציאנט אונטערן טראמוויי

(צ) נעכטען נאכמיטאג איז דער פאליציאנט פון רודא פאביאניצקע פלאריאן הריניעוויטש איבערגעפאהרען געווארען דורך א טראמוויי. ער האט בעקומען צושלאגען דעם קאפ און צושפאלטען דעם שארבען. די גרויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפגעבריהט קינדער בעת א שרפה

(צ) אויף דער טארף-לאנקע אויף פיענקנא גאס האבען קינדער זיך געשפילט און איבערגעלאזט א פייער. דער פייער האט א לענגערע צייט געפלייעט און נאכדעם מיטאמאל אויסגעבראכען. מ'האט גערופען די פייערלעשער, וועלכע האבען נאך עטליכע שעה איינגעלאשען די שרפה. בעת דער שרפה האבען זיך אפגעבריהט עטליכע קינדער.

געפונען 2 נישט גיפטיגע שלאנגען
א סענסאציע אויף קילינסקי גאס

(—) אויף קילינסקי 121 האט מען געפונען נעכטען פלאץ א שלאנג. א וואלאגישער אמאטאר האט פעסטגעשטעלט, אז די שלאנג איז נישט קיין גיפטיגע און ער האט די שלאנג אריינגענומען אין זיין וואלאגישען קאבינעט און אויף צומארגענס האט די שלאנג געלייגט 4 אייער.

אויף צומארגענס האט מען אויף דעם זעלבען הויף געפונען א צווייטע, א גרעסערע שלאנג. וועלכע איז דערהרג'עט געווארען דורך אנ'איינוואוינער.

ווי עס איז פעסטגעשטעלט געווארען איז אויך די צווייטע שלאנג נישט קיין גיפטיגע.

פערמשפט א בונדיסט פאר פערשפרייטען קאמוניסטישע ליטעראטור

(צ) אין רעצעמבער האבען פ.פ.ס., בונד און די רייטשע סאציאליסטען איינגעארדענט א מיטינג וועגען ענדערונגען אין דער קאנסטיטוציע, בעת דער עולם איז נאכ'ן מיטינג ארוים פון זאל האט א געוויסער כארושינסקי בעמערקט, אז א יונגערמאן טיילט קאמוניסטישע אויפרופען, ער האט אויף איהם אנגעוויזען א פאליציאנט, וועלכער האט איהם ארעסטירט. געגען ארעסטירטען נחמן ליבעסקינד, 20 יאהר אלט, איז פערפיהרט געווארען א פראצעס פאר געהערען צו דער קאמוניסטישער יוגענד און פאר פערטיילען קאמוניסטישע ליטעראטור.

נעכטען איז פארגעקומען זיין פראצעס, אלס פערטיידיגער איז ארויסגעטרעטען ראטמאן עהרליך פון ווארשא, וועלכער האט דערוויזען, אז דער בעשולדיגטער איז א מיטגליד פון „בונד". האס געריכט האט ליבעסקינד'ען בעפרייט פון דער בעשולדיגונג און אנגענומען צו דער קאמוניסטישער יוגענד, פאר פערטיילען די קאמוניסטישע אויפרופען איז ער פער'משפט געווארען אויף 8 חדשים פעסטונג, דערווייל איז ער בעפרייט געווארען אויף 800 זל. קויציע.

קול-אוזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווערען ערלעדיגט אין פערלויף פון 24 שעה.
ביטשריפטען-ביורא
„Polpraw"
נארוטאוויטשא 1 טעל. 170-01

פערשידענעס

(מ) דער סעמינאר אינספעקטאר ד"ר מיסיאן איז צוריקגעקומען פון אורלויב און איבערגענומען זיין אמט.

נעכטען האט אנגעהויבען זיין אורלויב דער אינספעקטאר פון שטעטישען שפיטאל וואזען ד"ר ביטעלמאן. איהם וועט פערטרעטען ד"ר מיסיאן.

אין א"י פערדינט מען לייכטער ווי ביי אונז

פאר 300 זל. לעבט זיך אויס א משפחה א חודש. — וועקסעל-פראטעסטען זענען א זעלטענקייט. — נאר דינערשטאפט קאסט טייער. — פוילן קען פיל עקספארטירן קיין א"י

אינטערוויו מיט'ן גענעראל-סעקרעטאר פון דער פוילישער ארץ-ישראלדיגער האנדעלס-קאמער ה' גראסקאפף

דער גענעראל-סעקרעטאר פון דער פויליש-ארץ-ישראלדיגער האנדעלס-קאמער יוסף גראסקאפף וויילט איצט צייטווייליג אין אונזער שטאט. מיר האבען איבערגעגעבען די געלעגנהייט און געהאט מיט איהם א געשפרעך וועגען די האנדעלס-פערהעלטנישען אין ארץ-ישראל בפרט וועגען דעם פוילישען האנדעל מיט ארץ-ישראל.

ה' גראסקאפף דערצעהלט:

דאס יאגען זיך פון די ארץ-ישראל-אימיגראנטען נאך דער פרנסה איז אין לשעה, דער טרייב צו דער פרנסה איז א אויסערגעווענליך שטארקער. מען קען זיך גיך געלעגענטליך צוזאמענקומען נאר אין די אוונט-שעה.

אבער עס מוז געזאגט ווערען, אז פרנסה איז ב"ה פארהאנען, מען פרעגט די פרנסה ווי ס'איז אזוי. עס איז גאר כאראקטעריסטיש או וועמען פון ארץ-ישראל קיין טריעסט האב איך בעשטימט דאס געפיהל ווי כאילו קומען פון ליכט אין דער פינסטערניש.

ארץ-ישראל לאנד. עס האט איז אלע זיינע געשטאלטען א לאנדגענדיגע פנים. און קומט מען אריבער פון ארץ-ישראל קיין טריעסט, דעם איז געוואוינט אנהויב פון אייראפע וועט מען טרייעריגע פנים, פנים עצבות, דאס לאזען פערשווינדן.

דעמזעלבען אינדרוק — זאגט ה' גראסקאפף — האב איך געהאט, ווילענדיג אין וואַרשע: אפטערמירענדיג די גרויסע פראטעסט-פערזאמלונג פון וואַרשא געגען ענגלאנד, האב איך זיך אפגעשטעלט אין בעזונדערער מיר א גאנץ אנדער בילד: דא ווערט זיך פאר מיר פערעוועפטע פנימער אין דער ארץ-ישראל פראגע, א לעבען פון ספקות און פחדים, וואס די ארץ-ישראל-פראגע קאן ברענגען.

ביי אונז אין ארץ-ישראל וויסט מען נישט פון קיין מרה-שחורה, מיר זענען נישט פערצווייפעלט, מיר זענען נישט פעסימיסטיש. מיר זענען אפטימיסטיש. די לאגע אין ארץ-ישראל איז גארנישט אזוי טרויעריג, ווי מען שטעלט זיך עס דא פאר.

אויך ביים יאגען זיך נאך פרנסה האב איך נישט געמיינט, אז די לאגע איז שלעכט. עס איז גאר אנצו-ווייזען דעראויף, אז אין דער צייט פון ערשטען יאנואר ביז 21 מאי זענען פארגעקומען 4 באנקראטען. אויף דריי און אכציג מיליאנער וועקסעל און אויבלוף זענען פארגעקומען נאר 40 וועקסעל-פראטעסטען.

די געשעפטען זענען אפען עהנליך ווי דא ביי אייך, חוץ מער ביז זיבען א זייגער און זעקס ביז אכט א זייגער אווענד.

שבת זענען אלע יודישע געשעפטען אין ארץ-ישראל געשלאסען. די אראבער האלטען געשלאסען פרייטאג — און טאג פון דער יום-מנוחה — נאך אין שבת: אזוי איז די באשרייבונג פון קאראן, אז אין דער צייט פון זייערע תפילות זענען די געשעפטען געשלאסען.

די אלגעמיינע לעבענס-בעדינגונגען זענען נישט טייערער, צומאלס ביליגער ווי ביי אייך. א קליינע משפחה קען אויסלעבען מיט זיבען פונט א חודש דאס איז אנערך מיט דריי הונדערט זל. גוט לעבען לעבט מען מיט 25 פונט א חודש. דאס הייסט מיזענד זלאטים א חודש.

פאר 10 פאסטער (א האלבער דאלאר) בעקומט מען אין רעסטאראציע א גאר גוט מיטאג, מען קאן אבער שוין עסען פאר דריי פיאסטער, פאר א האלבען דאלאר בעקומט מען א גוט האטעל-ציממער.

דאס זעלבע קען מען האבען אין א ביליגער רעסטאראציע און א ביליגען האטעל פאר א העלפט געלד.

טייער איז די דינערשאפט, א דינסט האלט עס פערטייערט די גאנצע לעבענס-פיהרונג, דער חודש-לוין בעטרעפט דריי ביז 5 פונט.

די האנדעלס-בעציהונגען צווישען ארץ-ישראל און פוילען אנטוויקלען זיך זעהר גוט. לעצטענס איז גע-גרינדעט געווארען די פויליש-פאלעסטינא-באנק, פון וועלכער מען דערווארט א סך, עס ווילען איצט נאך אין פוילען ה' ד"ר שפינגעל און ה' לערנער פון ארץ-ישראל כדי צו שאפען אקציעס פאר דער דאזיגע באנק אין פוילען.

ה' גראסקאפף גיט אויך איבער, אינטערעסאנטע פרטים, וועגען פוילישע יודען, וואס האבען זיך איינגעארדנט אין ארץ-ישראל, וועגען זייער בעשעפטיגונג און וועגען זייער ראל אין ישוב.

אין ווייטערדיגען טייל פון זיין געשפרעך האט זיך ה' גראסקאפף אפגעשטעלט אויף די מעגליכקייטען פון פוילישען עקספארט קיין א"י, וואס ווערען ביז איצט נישט גענוג אויסגענוצט, הגם די בעדינגונגען זענען פערבעסערען זיך וואס אמאל מעהר. ער גיט אבער א רייה אינטערעסאנטע איינצעלהייטען, וואס האבען א ספעציעלען אינטערעס פאר'ן פאַרשום.

די לאדזשער האנדעלס-קאמער וועט שטעהן אין א שטענדיגען קאנטאקט מיט דער פויליש-פאלעסטינישער האנדעלס-קאמער. אין וועט שטענדיג דינען מיט די פערשיעדענסטע אינפארמאציעס פאר אלע, וואס וועלען זיך אין זיי ווענדען.

פערלענגערן די אלקאהאל-קאנצעסיעס

אויספירליכער צירקולאר

דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט ארויסגעגעבען א צירקולאר וועגען פראלאנגירען די אלקאהאל-קאנצעסיעס אויפ'ן צווייטען האלבען יאהר 1930. דער דאזיגער צירקולאר טראגט דעם נומער ל. ה. 30]4 — ק. 4692 און איז אונטערגעשריבען דורכ'ן מיניסטער מאטושעווסקי, אינ'ם צירקולאר ווערט ערקלערט:

אין צוזאמענהאנג מיט'ן סגירות פון 30-טען יוני, ווען עס האבען געזאלט ליקווידירט ווערען די צוריקגעצויגענע אלקאהאל-קאנצעסיעס, פאדערט אויף דאס פינאנץ-מיניסטעריום אלע פינאנץ-קאמערן נישט צו פראלאנגירען די אלקאהאל-קאנצעסיעס, ווען די פינאנץ-קאמערן האבען צוריקגענומען די קאנצעסיעס אין די פאלגענדע פאלען:

1) אויפ'ן פערלאנג פון דער אלגעמיינער מלוכה'שער אדמיניסטראציע.

2) פארן פערגעהן געגען דער פינאנץ-געזעצגעבונג.

3) פאר אוועקגעבען די קאנצעסיעס דריטע פערזאנען אין פאכט.

4) פערזאנען, וואס פערנעהמען פאסטענס אין מלוכה'שע אדער שטאטישע אינסטיטוציעס, אדער וואוינען שטענדיג אין אויסלאנד, און אויך פערזאנען, וואס זענען פערמשפט געווארען דורך די גע-ריכטען אויף העכער פון 3 חדשים תפיסה פאר געוויסע פערברעכענס.

5) קאנצעסיעס, וואס זענען פירושה איבער-געגאנגען צו אנדערע מיטגלידער פון דער פא-מיליע.

אין אלע אנדערע פאלען האבען די פינאנץ-קאמערן דאס רעכט צו פראלאנגירען די אלקאהאל-קאנצעסיע ביז'ן 31-טען דעצעמבער 1930, אויב דער ענטשפרעכענדער וואיעוואדע זאגט נישט ארויסטרעטען געגען דער פערלענגערונג פון דער קאנצעסיע.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום גיט איבער דאס רעכט צו פראלאנגירען די קאנצעסיעס די פרעזע-סען פון די פינאנץ-קאמערן אפילו פערזאנען, וועלכע האבען בעקומען די קאנצעסיעס פירושה, נאר אין דעם פאל, ווען עס זאגט פעסטגעשטעלט ווערען, אז די דאזיגע פערזאנען האבען נישט קיין אנדערע מעגליכקייטען צו פערדינען זייער מאנ-מעגליך פרנסה און האבען נישט מיספירויכט מיט זייערע קאנצעסיעס געגען די אינטערעסען פונ'ם אוצר. אין אזעלכע פאלען קאנען די דאזיגע קאנצעסיעס אויך פראלאנגירט ווערען ביז'ן 31-טען דעצעמבער 1930.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום פארערט אויף די פינאנץ-קאמערן ביז'ן 15-טען יולי צושטעלען א רשימה פון די קאנצעסיעס, וועלכע זענען נישט פראלאנגירט געווארען נאכ'ן 30. יוני, און ביז'ן 1-טען אויגוסט — א נאמענטליכע רשימה פון די קאנצעסיעס, וואס זענען אויטאמאטיש פראלאנגירט געווארען ביז'ן 31-טען דעצעמבער 1930, כאטש די דאזיגע קאנצעסיעס זענען איבערגעגעבען געווארען אין פאכט, דריטע פערזאנען. די פינאנץ-קאמערן דארפען ביי יעדען איינצעלנעם פאל איבערגעבען די מאטיווען פון די דאזיגע פער-לענגערונג.

פון געריכט

פאר צווינגען צו פראסטיטוציע

(א) אין לאדזשער קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס געגען פראנצישעק מאטושעווסקי 39 י. אלט, וועלכער איז בעקאנט אונטער'ן נאמען קאיטוס. איהם ווערט פארגעווארפען אז ער האט געצוואונגען אירענא פאוולאק צו פראסטיטוציע. מאטושעווסקי איז אין לאדז נישט געמאלדען און האט זיך אויפגעהאלטען אין פער-שידענע גנבישע מליגעס וואו מ'האט איהם גערופען דער קעניג פון די אלפאנסען. צוליב דער דראס-טישקייט איז דער פראצעס פארגעקומען ביי פער-מאכטע טירען. מאטושעווסקי איז פערמשפט געווא-רען אויף 2 יאהר תפיסה.

Dr. EBIN

PIOTRKOWSKA 10

PRZEPROWADZIŁ SIĘ na

Al. Kościuszki 39 róg Andrzeja

סוחרים-פעראיינען דארף מען מודיע זיין וועגען ליציטאציעס

(וו) די פינאנץ-אמטען האבען בעקומען א פעראָרדנונג, אז זיי זאלען מיטטיילען די סוחרים-פעראיינען וועגען די ליציטאציעס וואס ווערען אדורכגעפיהרט. וועגען די סחורות וואס ווערען ארויסגעשטעלט אויף ליציטאציעס, דארפען מודיע זיין די סוחרים-פעראיינען, מלוכה-קאָמפּעראַטיוען און גרעסערע אונטערנעמונגען, וואס קענען האבען אנ'אינטערעס צו קויפען די ליציטירטע זאכען.

פארפאל ביי דער ארבייט

(2) אין דער פאבריק פון מלוכה'שען טאבאק-מאנאפאל האט די מאשין אריינגעכאפט די האנט פונ'ם ארבייטער ווינצענטי וויפיך. די עקזיסנערו-פענע פאגאטאווויע האט איהם אין א שווערען צו-שטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

היינט — די ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע ביי די ווילנער

אין שטאטישען טעאטער (ציגעלניאנע 63) איז נעכטען פארגעקומען מיט גרויס ערפאלג די ערש-טע פייערליכע פארשטעלונג פון „די ווילנער". עס איז געשפילט געווארען די סאטירע אין 4 אקטען פון ליפשיץ „א מעשה מיט הערשעלע אסטראַ-פאלער". צו דער פרעמיערע איז געקומען א שיינער עולם יודישער אינטעליגענץ.

די פרעכטיגע אויפפיהרונג איז בעגריסט געווארען דורכ'ן עולם זעהר װארעם. די חסידישע ניגונים האט דער עולם לייכט אויפגענומען און זיי וועלען זיכער באלד נגונגען ווערען. די פיעסע איז גוט איינגעשפילט און ווערט אויפגעפיהרט פון אלע ביי די ווילנער, זעהר ציכטיג, און מיט גרויסער פיעטעט, אלין קלאפט. היינט ווערט די פיע-סע ווידערהאלט.

אין אנגזאָה שטאט האט היינט געוויילט דער בעריהמטער יודישער ארטיסט סאמבערג, וועל-כער האט אויך בעזוכט די פארשטעלונג.

אנ'אויספיהרליכע רעצענזיע פון דער פיעסע וועלען מיר ברענגען אין די נאהענטסטע טעג.

היינט — גאסט-שפיל פון באריס טאמאשעווסקי

היינט, דאנערשטאג, קומט פאר אין זומער-טעאטער „סקאלא" דער איינציגער גאסט-שפיל פון דעם בעריהמטען יודיש-אמעריקאנישען ארטיסט באריס טאמאשעווסקי. עס ווערט אויפגעפיהרט די פיעסע פון גאסטראלער „די סודות פון ליבע".

צוזאמען מיט טאמאשעווסקי טרעט אויך אויף די אין לאדז בעקאנטע זינגערין און ארטיסטקע רות רעגינא.

טעלעגראמען

אונרוהיגע שטימונג צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין זדונסקא-וואלא

צוליב א געשלעג פון די העלדען פון ד"ר אונטערוועלט

זדונסקא-וואלא 2 (טעלעפאניש) היינט איז דא געקומען צו א גרויס געשלעג צווישען די העלדען פון דער יודישער און פוילישער אונטערוועלט. בעת'ן געשלעג איז איינער פון די פוילישע „וואיליע יונ-גען" דערהרגעט געווארען. צולעב דאזיגען פאקט איז אין דער שטאט ענטשטאנען א געהאלדיגע פא-ניק צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע האט מורא פאר אגרויהען.

פראצעס געגען א מאנארכיס-טישע סעקטע אין סאוויעט-רוסלאנד

ריגא 2 (אטע) „קראסנאיא גאזעטא" מעל-דעט, אז אין וואראנעזש האט זיך אנגעהויבען א פרא-צעס געגען זעכציג מיטגלידער פון דער סעק-טע „פעדראוועצי", וועלכע פיהרען א מאנארכיסטישע אגיטאציע און רופט די בעפעלקערונג צו א אויפ-

שטאנד געגען די סאוויעטען. די סעקטע פערשפרייט צווישען דער בעפעלקערונג א קלאנג, אז דער צאר ניקאלאי לעבט און בעהאלט זיך צווישען די פויערן.

א שטורעם רייסט אראפ דעם דאך פון א טעאטער

בעת דער פארשטעלונג

נ'ו-יארק, 2 (ספ. טעל.) א געוואלדיגער שטור-עם פעראייניגט מיט א ציקלאן האט אין דער אמע-ריקאנישער שטאט ביידזשפארט אראפגעריסען 20 דע-כער פון די הייזער, דערונטער דעם דאך פון א טעא-טער אין וועלכען עס איז גראד פארגעקומען א פאר-שטעלונג. צום גליק איז קיין מענשליכע קרבנות נישט געווען.

Dr. med. S. Heinrich

נעהמט אן פאדעמביע

זומער-צייט אין

ווילא „זאכענטא"

נישט ווייט פון פענסיאנאט וויעטשארקאווסקי.

ספעציאליסט פון קינדער- און אינערליכע קראנקהייטען.

אכטונג!

צו אלע לעזער

פון „נייעם פאלקסבלאט"

„נייער פאלקסבלאט"

גרייט צו פאר אלע זיינע שטענדיגע לעזער אהן אויסנאהם

א שעהנע

אינגאנצען אומזיסטע פרעמיע

כדי מיר זאלען וויסען וויפיל פרעמיעס צוצוגרייטען, בעטען מיר די לעזער אויסצופילען דעם דערנעבענדיגען פאָרמולאר און אפגעבען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט".

צום פערלאג „נייער פאלקסבלאט" ד. 8

אלס שטענדיגער לעזער אייערער בעט איך פריינצושטעלען מיך אין דער רשימה פון די לעזער אויף צו בעקומען די אומזיסטע פרעמיע פון „נייעם פאלקסבלאט".

נאמען און צונאמען ____________

גענויער אדרעס ____________

דאס שניידט אויס, שרייבט אונטער

און גיט אפ אין דער אדמיניסטראציע, פיעטריקאווער 21.

מונקאטשער רבי וועגעז ארץ-ישראל

איינדרוקען פון זיין רייזע

פראג (יט"א) די ווייטער־אונגארישע צייטונג „צידא נעפלאפ" פערעפענטליכט א געשפרעך פון איהר מיטארבייטער מיט דעם מונקאטשער רבי'ן שפירא, וועלכער איז נישט לאנג צוריקגעקומען פון זיין רייזע אין ארץ־ישראל. הרב שפירא האט ערקלערט: די א"י־בעפעלקערונג איז פערשידענארטיג. אין ירושלים און צפת לעבען זעהר פרומע יודען, מען קען זאגען אמת'ע צדיקים, וועלכע זיצען טאג און נאכט ביים ספר. איך האב בעזוכט א בית־מדרש, וואו א גרויסע עדה יודען האט פייטאג, זיצענדיג אויף דער ערד, געלערנט תורה, איך האב אויך בעזוכט תמימ'ער יודען און האב זיך איבערצייגט, אז נישט געקוקט אויף זייער גרויסער נויט זענען זיי זעהר רעליגיעז און ווידמען פיל צייט דאס לערנען תורה. דאגעגען אין די קאלאניעס, האט דער רבי ווייטער ערקלערט, וואו די הויפט־בעשעפטיגונג איז לאנדווירטשאפטליכע ארבייט, זע־נען די יודען מעהרסטענטיילס מעהר דערווייטערט פון דער יודישער רעליגיע, פון דער ריינקייט פון יודי־שען משפחה־לעבען און פון אפהיטען דעם שבת אין יודישען הויז. הגם די יודישע געשעפטען ווער־נען אין שבת געשלאסען איז אפער לער שבת דארט אנ'אויסערליכע פארם, אזוי צו זאגען א נאצי־יאנאלער רוהטאג. שטארק גירערנשלאגען איז דער רבי געווען צוליב דאס טרויעריגע בילד פון כותל־מערבי און פון הר־הקודש. דער הייליגער בארג וועלכען עס טאר נישט איבערטרעטען קיין יודישער פוס, איז איצט געווארען די היים פון די פארפארישע אראבער, וועלכע וואגען דארט די הערען. אויף דער אנפראגע, ווי אזוי איז ער אויפגענומען געווארען אין א"י האט הרב שפירא ערקלערט, אז די אויפ־נאהמע איז אומעטום געווען זעהר הערצליך. שוין אפגערעדט וועגען די רעליגיעזע קרייזען וועלכע האבען געמוזט אליין, כדי איהם ווירדיג אויפצונעהמען, אבער אויך די ציוניסטען און די חלוצים, וועלכע ווייסען, אז דער רבי איז זייער א פערביסענער שונא, האבען איהם ארויסגעוויזען גרויס דרך־ארץ. גרויסע ציוניסטישע פיהרער האבען איהם גער־וואלט בעזוכען אין א"י, דער רבי האט אבער נישט געוואלט זיי אויפנעמען, „ווייל דאס וואלט בעדייט צו שליסען שלום מיט די שונאים פון דער תורה".

דר. לודוויג זינגער וועגעז די צעה-לונגס-פראצעדור אין טשעכאסלאוואקיי

פראג (יט"א) ווי די יט"א האט שוין מיטגע־טיילט, האט דער טשעכאסלאוואקישער מיניסטער־רעד־ראט בעשלאסען, אז אין דער פאלקס־צעהלונג וואס וועט פארקומען דעם 1. דעצעמבער ה. י. זאל אלס איינציגער קריטעריום פון דער נאציאנאל־ליטעט בעטראכט ווערען די מוטער־שפראך. אזוי ארום וועלען אלע אנגעהעריגע צו דער יודישער נאציאנאליטעט אנערקענט ווערען בלויז די יעניגע יודען, וואס זייער מוטער־שפראך איז יודיש, אדער העברעאיש. אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער יודישער דעפוטאט ד"ר לודוויג זינגער ערקלערט דעם יט"א־פארשטעהער, אז די יודישע פארטיי האט דערווייל נאך נישט אנגענומען א שטעלונג צו דעם דאזיגען בעשלוס, וועלכער בילדעט אנ'ערנסטע גע־פאהר פאר א גרויסער צאהל טשעכאסלאוואקישע יודען, וועלכע בענוצען די דייטשע שפראך, אנ־ערקענענדיג זיך אלס נאציאנאלע יודען. די עקזע־קוטיווע פון דער יודישער פארטיי וועט בעהאנדלען די פראגע נאכדעם, ווי עס וועט פערעפענטליכט ווערען די אויספיהר־פעראררנונג וועגען דער דאזיגער צעהלונגס־פראצעדור.

געגרינדעט אנ'„ארט-אזע"-קאמי-טעט אין לאנדאן

לאנדאן (יט"א) אין הויז פון סער הערבערט סעמיועל איז דא פארגעקומען א גרינדונגס־פערזאמלונג פון ענגלישען קאמיטעט צו שטיצען די ווירטשאפט־ליכע און געזונדהייטס־הילפס־טעטיגקייט פון „ארט" און „אזע" צווישען די יודען אין די מזרח־לענדער. ד"ר לוואזמשי וועלכער האט רעפרעזענטירט דעם „ארט" און „אזע" האט געהאלטען א רעפעראט וועגען די צילען און דער טעטיגקייט פון די ביידע געזעל־שאפטען. אלס פרעזידענט פון קאמיטעט איז גע־וועהלט געווארען לארד ראטשילד, אלס וויצע־פרע־זידענטען הרב־הראשי ד"ר הערץ, הרב־החכם ד"ר גאסטער, הרב מאטוק, ח. לעון, פיל. מאנטאק און ד"ר סאלאמאן. עס איז בעשלאסען געווארען גלייך צו־צוטרעטען צו אנ'אקציע לטובת דעם „ארט" און „אזע".

לעזט און פערשפרייט
דאס 5-גראשען-בלאט

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון'ם טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארייננגעגעבען אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

695. פעלדמאן.

אויף א מאגאזין מוז מען אויסקויפען 4־טע קאטעגאריע פאטענט. דער הויז־ווירט וועט אין אזא פאל מאנען דירה־געלד לויט פראצענט־סיס פון א האנדעלס־לאקאל.

696. א פאבריק־מייסטער.

פאבריק־מייסטער ווערען טראקטירט, ווי גייס־טיגע ארבייטער.

אין דער צייט פון אורלויב קאן מען אנ'אזא שטעלען נישט קינדיגען.

697. אנגר. בע.

מיר ווייסען נישט, צי די ביורא איז א שטענ־דיגע אדער אנ'ערליכע.

איינס קאנען מיר אבער אייך יא זאגען אז דאס פערהאלטען ביי זיך די גענומענע קוויטעם איז א שטראפבאר פערברעכען. ווענדעט זיך מיט אנ'אנקלאגע וועגען דעם ענין צום ארבייטס־אינס־פעקטאר.

698. א לעווערין פון ושעראטסקיעגא.

699. בראראטש.

700. נ—זאן.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פער־זענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאכמיטאג מיטברענגענדיג די צייטונג.

701. מ. דארפבערוזען פון 6. שערפיען.

מצד דער מיליטער־מאכט וועט איהר נישט אנטרעפען אויף קיין שום מניעות.

וואס שייך די עמיגראציע־בעדינגונגען דארפט איהר זייך ווענדען ווע'גע אינפארמאציעס אין עמי־גראציע־ביורא (קלינסקיעגא 49).

702. ס. פ.

דער בעדינג אין אפמאך אז איהר וועט זיך אליין מאכען אלע זעמטליכע רעפעראציעס איז נישט פערפליכטענד.

יוליאז אייזמאנד

דער פוילישער דיכטער, וועלכער איז אויף א טרא־גישען אופן אומגעקומען פון אנ'אויטא־קאטאסטראפע

703. א לעזער פון זגערזשער 38.

די געפארענע סאמע אויף א משכון ווערט נאר אין דעם פאל בעפארצוגט ווען דאס משכון געפינט זיך נישט אין רשות פון אייגענטליכען בעל־חוב.

704. א מצבה־קריצער.

דעם הויז־ווירטס פרעטענציע איז שוין אויס־פעריעלמערט ווייל לויטן פונקט 2 ארטיקל 2273 פון ציוויל־קאדעקס ווערט א חוב פאר דירה־געלד נאך 5 יאהר פערלעטערט.

פעררופט זיך אויף דעם אמטאנג אויף דער גריכטס־פערהאנדלונג.

Dr. Z. Rakowski

ספ. פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—5

הומארעסקעז

פון מ. זאשטשענקא

לימאנאד

איך בין, פערשטעהט זיך, נישט קיין טרינקער. אויב איך טרינק אמאל אויס, — איז דאס מעהר נישט צוליב אנשטענדיגקייט אדער כדי נישט צו פערשעהמען א גוטע געזעלשאפט.

מעהר ווי צוויי גלאזען פאר אמאל — קען איך בשום אופן נישט. דאס געזונד ערלויבט נישט. איין מאל געדענק איך, צו מיינע אטיעניגעס (נאמענ־טאג) האב איך א גאנצע פערטעלע (עמער) אויס־געטרונקען.

נאר דאס איז געווען אין די יונגע יאהרען, אין די שטארקע, ווען ס'הארץ קלאפט אין ברוסט, ווי א האמער, און אין קאפ שוועבען פערשידענע גע־דאנקען.

און איצט ווער איך אלט.

א בעקאנטער וועטערינאר פעלדשער דער חבר פטיצין, האט לעצנסט מיך אונטערזוכט און האט זיך אפילו דערשראקען, אפילו פערציטערט גע־ווארען.

— פיי אייך — זאגט ער — איז א פולשטענדיגע רעוואלוציע, וואו — זאגט ער, — איז דער לעבער, וואו איז דער פענכער, מען קען — זאגט ער — נארנישט פערשטעהן, וואו איז, וואס דאס איז. זעהר — זאגט ער, — האט איהר זיך אפגעלאזט.

האב איך געוואלט דעם דאזיגען פעלדשער אנ־שלאגען. נאר דערנאך בין איך צו איהם אפגעקיהלט געווארען — —

— ווארט אקארשט — טראכט איך מיר — איך וועל צו א גוטען דאקטאר אריינגעהן וועל איך זיך דערקונדיגען.

דער דאקטאר האט קיין רעוואלוציע נישט איינ־געפונען.

— די ארגאנען ביי אייך — זאגט ער — זענען אין א גאנץ קארעקטען צושטאנד. און דער פענכער איז א גאנץ אנשטענדיגער און רינט נישט דורך. וואס איז שיין דאס הארץ — און עס איז אויסגעצייכענט, אפילו בריטער ווי מען דארף נאר — זאגט ער — טרינקען זאלט איהר נישט, — אויב נישט — קען זיין, וועט איהר גאנץ איינפאך, טרעפען דעם טויט.

און שטארבען, פערשטעהט זיך, וויל האך קיינער נישט. איך האב ליב, זאלט איהר וויסען צו לעבען, איך בין נאך יונג, און אנפאנג פון נעפ, איז מיר מעהר נישט געווען ווי 33 יאהר, מען קען זאגען, אז איך בין אין פולער אויפבליה פון די כוחות און געזונד, און דאס הארץ אין ברוסט־קאסטען איז א ברייטע, און דער פענכער רינט נישט דורך. דאס איז די הויפט־זאך. מיט אזא פענכער דארף מען נאר לעבען און זיך פרייען, — מען דארף — טראכט איך — אין דער אמת'ן מעהר נישט טרינקען.

גענומען טאקע און אוועקגעווארפען טרינקען.

נישט געטרונקען, און, כ'טרינק נישט. א שעה נישט געטרונקען, צוויי שעה איך טרינק נישט. פינף א זייגער אין אוונט געה איך פערשטעהט זיך, עסען מיטאג...

אפגעגעסען זופ, אנגעהויבען צו עסען געקאכ־טע פלייש — עס ווילט זיך א טרונק טאן.

— אנשטאט שארפע משקאות וועל איך בעטען עפעס איידעלערעס — נארזאן אדער נאר לימאנאד.

רוף איך:

— הע, — זאג איך — הינערשע קאפ דיינע, ברענג מיר לימאנאד.

ברענגט ער מיר, דער מענש, לימאנאד אויף אנ'אינטעליגענטישען טאץ, און א קאראפע, גיס איך אן.

טרינק איך דאס, פיהל איך, האכט זיך, עס איז נאר בראנפען. האב איך ווייטער אנגעגאסען, אויף כ' אמונות, בראנפען, וואס פאר א טייוועל! אנ־געגאסען דאס רעשט — די אמת'ע בראנפען.

— טראג — שריי איך — נאך!

— אט — טראכט איך — האט דיר דער רוח אוועקגעטראגען.

ברענגט ער נאך.

האב איך ווייטער פערזוכט. קיין ספק — עס איז עכטע.

נאכדעם ווי איך האב אפגעצאהלט האב איך געמאכט א בעמערקונג.

איך זאג איך — האב געבעטען לימאנאד, און וואס האסטו געבראכט, הינערשע קאפ דיינע?

רופט ער זיך אפ:

— אלע מאל ווערט דאס ביי אונז אנגערופען לימאנאד, דאס איז דורכאויס א געזעצליך ווארט. דאס איז געבליבען נאך פון די פריהערדיגע צייטען... און עכטע לימאנאד האלטען מיר גאר נישט. נישטא אויף דעם קיין בעלנים.

— טראג — זאג איך — צו לעצט.

און אזוי האב איך נישט אוועקגעווארפען. און, דער ווילען איז געווען א הייסער, נאר אט די אומ־שטענדען האבען געשטערט, ווי געזאגט, דיקטירט דאס לעבען אלע געזעצען.

מען מוז זיך אונטערגעבען.

א קליינע געשעהעניש

נעכטען האט זיך מיט אונזער דאטשע צוג געטראפען א מיספערשטענדעניש

פאהרען מיר אזוי צו לעניגראד, מיט אמאל „סטאפ", זיך אפגעשטעלט, נישט דערפאהרענדיג פיר קילאמעטער, שטעהען מיר נעבען א בודקע (הייזעל פון וועכטער).

דער אפשטעל איז געווען א פיזטומדיגע, דער עולם איז נישט אראפגעפאלען פון די בענק. נייז. אבער זיך דערשראקען, אומעטער האט אפילו גער־וואלט דורך דעם פענסטער שפרינגען, ווארום מען קען דאך אליין דערווארטען און צוזאמענהאנג מיט ענגלישע און פראנצויזישע געשעהענישען.

און א גרויסע זאך איז עפעס א דאטשע־צוג א שטויס צו געבען, נארגישט מיט נארנישט.

האט זיך דער עולם א ווארף געטאן צו די פענ־סטער זעהען וואס האט פאסירט. מיט אמאל זעהט מען, אז קיין זאך האט נישט פאסירט. נאר מען זעהט ווי דער מאשיניסט רעדט דעם וועכטער.

דער וועכטער שטעהט אויף זיין הארעפאשנעם פאסטען. מיט איין פוס דריקט ער דעם סעמאפאר, און מיט די אנדערע האנד האלט ער א פלאג.

דער מאשיניסט שרייט פון לאקאמאטיוו:

— זעה אקארשט מיט וואס פאר א פלאג גיב־סטו. פאקעטע קאפ דיינע?

זאגט דער וועכטער:

— מיט וואס פאר א פלאג? מיט דעם גרינעם וועלבסטפערשטענדליך, — אויב עס איז שלעכט — טא נעהם די שפאקולען און די הענד.

זאגט דער מאשיניסט:

— טפו, אויף דיר מיט דיין פלאג. מען קען דאך נארנישט זעהען דעם קאליר. איך האב גערע־כענט, אז דאס איז א רויטער. — קען מען ווייטער נישט פאהרען.

האט דער עולם א קוק געטאן אויף דעם פלאג ווירקליך א מוטנער פלאג. און אזא שמוציגער איז ער, אז פאר 20 טריט קען מען גאר נישט דערקענען צי עס איז רויט, צי עס איז גרין.

דער מאשיניסט געהט שוין ארויס פון די כלים.

— אומזיסט האב איך די מאשין אפגעשטעלט, שווענק כאטש אויף אהן זייף דיין געציג, דער טייבעל איז דאך נאהענט. זעה אקארשט וויפיל בלאר־טע איז אויף דעם פלאג.

זאגט דער וועכטער:

— לעכערליכע ווערטער זאגסטו, ער קען נאר נישט זיין ריין, אלע טאג דארף מען איהם דאך אין די הענד האלטען וואו איז דא ריינקייט?

דא האט דער עולם אנגעהויבען צו עצה'ן:

— ד וואלסט אנשטאט דעם פלאג גענומען א גרינעם בלאט מיט א „לאפוק" וואלסטו געפאכעט מיט טוזענד טריט פאראויס וואלט מען שוין דער־זעהן.

זאגט דער וועכטער:

— כאפט אייך אלעמען דער רוח. וואס האט איהר זיך צו מיר צוגעטשעפעט, פאהרט געזונד, מיר איז שוין צייט טיי צו טרינקען.

דא האט דער פעלדי־גטער עולם זיך נאך לייכט צעווערטעלט און געהייסע דעם מאשיניסט פאהרען ווייטער.

דער מאשיניסט האט א שפיי געטאן אויף דעם וועכטער און האט אוועקגעלאזען די מאשין און נישט פערשפעטיגט. די לעצטע דריי קילאמעטער האט ער געלאזען דאמף.

טאקע פארוואס זאל מען ווטער נישט פאכען מיט א לאפוק? ריין און אומשולדיג. און עס איז נעהנטער צו דער נאטור. און אפילו א קליינע עקאנאמיע קען מען דערביי מאכען.

דערלאנגט טאקע א טראכט מעגט איהם!

7-שעהדיגע רעדע פון סטאלינען

אויפ'ן 16-טען קאנגרעס פון דער קאמפארטיי

מאסקווע. אויפ'ן 16-טען קאנגרעס פון דער אלרוסישער קאמוניסטישער פארטיי, איז דעם צווייטען טאג, ארויסגעטראטען מיט א בריישערען רעפעראט סטאלין.

סטאלין האט אנגעהויבען זיין מיטטיילונג מיט דער אנווייזונג אז דער פעריאד וועלכער איז אריבער געגאנגען זינט דעם 15-טען קאנגרעס פון דער קאמוניסטישער פארטיי איז געווען אן איבערברוך-פעריאד ניט נאר פאר ססס"ר נאר אויך פאר אלע קאפיטאליסטישע מלוכות. פאר ססס"ר האט דער דאזיגער איבערברוך בעדייט א ווירטשאפטליכען אויפבליק, אבער פאר די קאפיטאליסטישע מלוכות א ווירטשאפטליכען צוזאמענברוך.

כאראקטעריזירענדיג דעם ווירטשאפטליכען קריזיס אין די קאפיטאליסטישע מלוכות קומט סטאלין צום אויספיר, אז דער איצטיגער אלוועלטליכער ווירטשאפטליכער קריזיס אין די קאפיטאליסטישע לענדער, איז דער סאמע ערנסטער און טיפסטער, וועלכען מען האט ווען ניט אין ביזגעזען. דער קריזיס וועלכער האט אנגענומען א שארפע פארם בעציהט זיך צו אלע אינדוסטריעלע געביטען אויך אין דער לאנדווירטשאפט הערשט א קריזיס. נאר איין אינדוסטריע-צווייג לעבט נישט איבער קיין קריזיס — דאס איז די מיליטערישע אינדוסטריע.

סטאלין אנאליזירט ווייטער די געגענזאצען, וועלכע עס בעשטעהען צווישען קאפיטאליזם און פראלעטאריאט, און ווייזט אן אז די צייטווייליגע סטאביליזאציע פון קאפיטאליזם גערט צום סוף. דער ווירטשאפטליכער קריזיס וואקסט איבער דעם פאליטישען קריזיס. די קאפיטאליסטישע מלוכות גרייטען אויף ווען צו א פאשיזם, אומגעצוגענדיג אלע רעאקציאנערע כוחות. צווישען אנדערע די סאציאל-דעמאקראטען, דאס בירגערטום זוכט אן אויסוועג פון דאזיגען מצב און א מלחמה און אינטערווענציע. ססס"ר פיהרט דאגעגען א שלום-פאליטיק, ססס"ר וויל נישט קיין איין צענטימעטער פרעמדע ערד. אבער ססס"ר וועט אויך נישט אפגעבען קיין איין שאל פון איהר טעריטאריע.

סטאלין שטעלט זיך אפ ווייטער אויפ'ן ווירטשאפטליכען מצב פון ססס"ר בעגענענדיג א ריזיגען קאנסטאטירט ער א גאך נישט געזעהענעם וואוקס פון דער אינדוסטריעלער פראדוקציע און רעקארד פון טלוכה-הכנסות, אין פערגלייך מיט די קאפיטאליסטישע לענדער, ססס"ר פערוואנדעלט זיך פון אן אגרארער לאנד אין אן אינדוסטריעלער לאנד. „מיר לייגען דעם יסוד פאר אונזער ווירטשאפטליכער אומאפהענגיגקייט, שאפענדיג און ארגאניזירענדיג די שווער-אינדוסטריע" — זאגט סטאלין. דער סאציאליסטישער סעקטאר פערברייטערט זיך כסדר און די פריוואט-ווירטשאפט פערשמעלערט זיך פון טאג צו טאג. די פראגע, ווער עס וועט זיגען אין דער אינדוסטריע איז שוין לעצטענס ענדגילטיג געלעזט געווארען לטובת דער סאציאליסטישער אינדוסטריע. די טעמפא פון וואקסען פון דער גרויס-אינדוסטריע זענען אזעלכע, אז מיר וועלען קענען אויספיהרען דעם פינף-יאהר פלאן אין פיר און אין בעזונדערע געביטען אפילו אין משך פון דריי און צוויי יאהר צייט. דער ענטוויקלונג פון די קאלעקטיווען און סאוויעטישע ווירטשאפטען, אויף גרונט פון דער לאנדווירטשאפט האט ססס"ר אפגעהאלטען גרויסע נצחונות. די דאזיגע ערפאלגען זאגט סטאלין, דערלויבען די ראטען-ווירטשאפטען צו פערקירצען דעם פינף-יאהר פלאן אויף דריי און די קאלעקטיווע ווירטשאפטען אויף צוויי יאהר. די ענטוויקלונג פון די קאלעקטיווירטשאפטען איז אזא מין ניואנטישע, אז אזוינס האט מען נאך נישט געזעהען. אין משך פון דריי יאהר צייט איז דער פערזייעטשטח פון די קאלעקטיווע ווירטשאפטען געשטיגען אין פערציג מאל און איז איצט גלייך דעם פערזייעטשטח פון פראנקרייך און איטאליע צוזאמען.

סטאלין ווייזט אן ווייטער, אז פון דער פארטיי דארף מען ארויסווארפען די רעכטע אפאזיציאנערען און די טראצקיסטען, די נאענטסטע אויפגאבען פון ססס"ר זענען די פערבעסערונג פון טראנספארט, די רעפארם פון קרעדיט און געלד-וועזען, די ריכטיגע פערטיילונג פון דער אינדוסטריע אין לאנד, שאפען ביידע שפינקוילהער און מעטאלורגישע באזען אין אוראל און סיביר. דער קאמף מיט ביוראקראטיזם וכדומה.

אויף דער אווענד-זיצונג פון קאנגרעס האט סטאלין געהאלטען דעם דריטען טייל פון זיין פארטראג געווידמעט דער פארטיי. דער רעדנער האט זיך געגעבן אפגעשטעלט אויף דער ראלע פון צענטראל-קאמיטעט און דער סאציאליזאציע פון דער מלוכה און דער אגפיהרונג-ארבייט פון דער פארטיי-פאליטיק. סטאלין האט נאכאמאל אונטערשטראכען די נויטווענדיגקייט פון א קאמף געגען לינקע און רעכטע אפנייגען. דער געפעהרליכסטער איז דער רעכטער אפנייג. דער קאמף מיט די אפנייגען וועט פערשטארקען די איינהייט פון דער פארטיי. קיין איינמאל נישט איז די פארטיי נישט געווען אזוי פעראייניגט ארום צענטראל קאמיטעט ווי איצט. דער 16-טער קאנגרעס איז דער ערשטער קאנגרעס אויף וועלכען עס איז נישטא קיין פעראייניגטע אפאזיציע, וועלכע זאל ארויסטרעטען אפען געגען דער פארטיי-ליניע. די פארטיי דארף אויך להבא געהן אונטער'ן פאהן פון לעניניזם, אויב זי וויל אפהאלטען נצחונות.

זיין בעריכט האט סטאלין געענדיגט מיט די ווערטער: „אונטער די פאהן פון לעניניזם וועט די רעוואלוציע זיגען אין דער גאנצער וועלט. זאל לעבען דער לעניניזם!" די דאזיגע ווערטער פון סטאלין האט דער קאנגרעס אויפגענומען מיט שטורמישע אוואציעס. סטאלינס רעדע האט געדויערט זיבען שעה.

דער בירגער-קריג אין באליוויע

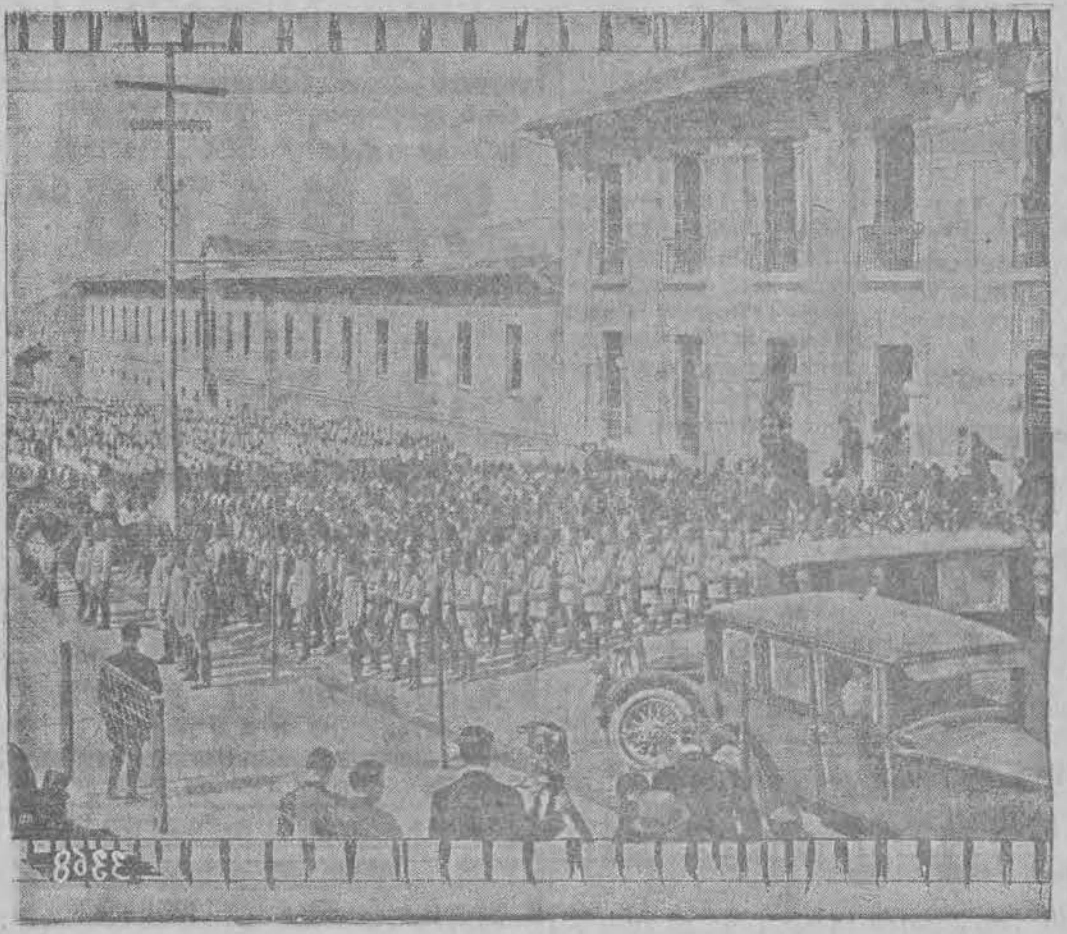

אנ'אפטיילונג פון באליוויאנישע מיליטער אויף די גאסען פון לא פאץ

נייע וואהל-ארדינאציע צו דער יודישער קהלה אין סאלאניקי

סאלאניקי (יט"א) לויט דעם געזעץ וועגען דער וואהל-ארדינאציע צו דער יודישער קהלה אין סאלאניקי פון יאהר 1920 געניסען פון אקטיווען און פאסיווען וואהל-רעכט צום קהלה-ראט בלויז יודען, וואס זענען גריכישע בירגער. גלייכצייטיג האט אבער פערפליכטעט א בעשלוס, אז אויך א צייט פון 10 יאהר ווערט איינגעהאלטען דער פריהערדיגער סטאטוס-קווא, לויט וועלכען אויך די יודען-פרעמדע בירגער האבען פאסיווען און אקטיווען וואהל-רעכט צו דער קהלה.

איצט האט זיך דער דאזיגער 10-יעהריגער טערמין פערענדיגט, עס זענען געמאכט געווארען בעמיהונגען וועגען ענדערען דאס געזעץ פון יאהר 1920. די רעגירונג האט נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען בעשלאסען, אז די יודישע אויסלענדישע בירגער זאלען האבען אקטיווען אבער נישט קיין פאסיווען וואהל-רעכט. די ביידע קאמערן פון פארלאמענט האבען שוין אין דעם זין אנגענומען בעשלוסען, וועלכע ענדערען דאס געזעץ וועגען יודישע קהלות פון יאהר 1920.

עס ווערט אנגעוויזען, אז צוליב דעם דאזיגען געזעץ וועלען בעזייטיגט ווערען פון יודישען קהלה-לעבען פיל איינפלוסרייכע יודען, וואס זענען פרעמדע בירגער, און דאדורך וועט שטארק אפגעשוואכט ווערען דער איינפלוס פון דער יודישער קהלה.

10 יעהריגער יובילעי פון א יודישער צייטונג אין אונגארישער שפראך

פראג (יט"א) די איינציגע יודישע צייטונג אין דער אונגארישער שפראך אין טשעכאסלאוואקיי „צבידא נעפלאפ" האט איצט געפייערט איהר 10-יעהריגען יובילעאום. אין צוזאמענהאנג דערמיט האט די צייטונג ארויסגעגעבען א יובילעאום-נומער אין וועלכען עס זענען צו. אגר. געדרוקט בעגריסונגען פון גובערנאטאר פון קארפאטען-רוסלאנד, האויפטער פון אנגעזעהענע יודישע פאליטיקער. די צייטונג פערעפענטליכט צוו. אגר. אנ'אינטערוויו מיט פיהרער פון דער סלאוואקישער קריסטליך-סאציאלער פאלקס-פארטיי הלינקא, וועלכער טרעט ארויס געגען אנטיסעמיטיזם.

איטאליענישע פאסט לאזט נישט אריין דער „דבר"

ירושלים (יט"א) די איטאליענישע פאסט אויף סיציליען האט נישט אריינגעלאזט די ענגלישע אויסגאבע פון „דבר", וואס איז געשיקט געווארען צו דעם אויף סיציליען וויילענדען פראפעסאר פון העברעאישען אוניווערזיטעט ד"ר שאול אדלער. ד"ר אדלער וועלכער איז פראפעסאר פון מאטעמאטיק, איז אפגעפאהרען קיין סיציליען מיט'ן צוועק פון ווייסענשאפטליכע פארשונגען.

דער מארד אין דער נאכט

(33

גרויסער שפאנענדער סענסאציאנעלער ראמאן

— מיר האבען היינט א גוט וועטער, נישט וואהר, הער ליבעסקינד? — האט טארטשינסקי ראלב-שפאטיש א זאג געטאן.

— אנ'אויסגעצייכענט וועטער, — האט טרוקען געענטפערט דער באנקיר — איך רעכען אבער, אז איהר האט זיך מיט מיר געוואלט טרעפען נישט ספעציעל וועגען דעם וועטער...

— ניין, מיין הער, נישט וועגען וועטער טאקע... איך בין דא אהערגעקומען צו אייך, כדי אדורכצורעדען זיך וועגען דעם ענין, וואס אייך איז בעקאנט.

— אלזא, קאן איך אייך דינען...

— געכטען איז צו מיר געקומען דעם הער הייטמאנס פרוי.

דער יונגער ליבעסקינד האט א ציטער געטאן, און אומרוהיג א קוק געטאן אויף טארטשינסקין.

— וואס, א שטיינער, האט זי אייך געזאגט?— האט ער א פרעג געטאן מיט אנ'אנגעצויגענעם שמייכעל.

— זי האט מיר געזאגט, אז איהר מאן איז געווען פערליבט אין דער פרייליין נארצעוויטש...

— פאווען לינען! — האט דער באנקיר מיט מיטמאס אויסגערופען, אבער צוריקכאפענדיג זיך תיכף, האט ער צוגעגעבען: — איך פערזיכער אייך, אז דאס איז א מין נארישער, אויף נארנישט-בעגרינדעטער פערדאכט פון אנ'אייפערזיכטיגער פרוי... דער הער הייטמאן איז געווען זעהר טריי זיין פרוי, נאר זי האט איהם, איך ווייס נישט פאר וואס, חושד געווען אז ער פערראט איהר מיט אלע פרויען, וואס געהען אריין אין זייער הויז... וואס נאך האט זי אייך אזוינס געזאגט!?...

— אז פרייליין נארצעוויטש איז פערליבט אין אייך...

ליבעסקינד איז לכתחילה בלאס געווארען, נאר ער האט באלד בעקומען א שטארקע רויטע פארב אין פנים.

אוהם האט בעטעריעט א פלוצלונגער ווילדער כעס:

— איהר ווענט געקומען אהער, הער טארטשינסקי, כדי צו מייבען קאטאוועס פון מיר?

— ווי פאסט עס אייך איין! — האט מיט א גלטמוטיגער פערוואונדערונג געענטפערט דער גע-היים-אגענט — ווי קומט אייך גאר אזא זאך אויפ'ן זינען?!... איך ווייס עס אויסגעצייכענט, אז פרייליין נארצעוויטש האט נישט אייך ליב, נאר...

— פונוואנען נעהמט איהר עס? — האט ליבעסקינד מיט א קול, וואס איז היזעריג געווארען פאר אויפרעגונג, געפרעגט.

— פונוואנען איך נעהם עס?... זי איז דאך פער-לאבט, ווייס איך מיט דעם הער האפקע! — האט טארטשינסקי געענטפערט, צופרידען פון זיין כיטרען שפיעל, וואס איז איהם געראטען.

ליבעסקינד האט עפעס ארויסגעזישט צווישען די ציין א פאר בייזע ווערטער אויפ'ן אדרעס פון האפקע'ן און אנגעהויבען צו שפרייזען הין און צוריק איבער'ן צימער.

— און איהר ווענט דען אויך פערליבט אין דער פרייליין נארצעוויטש? — האט טארטשינסקי קאלטבלוטיג ווייטער געפרעגט.

— טוט אייך אייערע געשעפטען! — האט ליבעסקינד אויסגעשריגען אויסדרעהענדיג זיך אויפ'ן ארט און וואַרפענדיג שנאה-בליקען אויפ'ן געהיים-אגענט.

— דאס טאקע טו איך, — האט טארטשינסקי געלאסען געענטפערט, — איך קלייב אינפארמאציעס וועגען דער פרייליין נארצעוויטש, מחמת איך האב סיבות צו פערדעכטיגען זי אין דעם ענין-הייטמאן...

ס'א ליגען! א ליגע!... פרייליין נארצעוויטש איז די איידעלסטע און צארטסטע מיידעל אין דער וועלט, און זי קאן נישט האבען קיין שום שייכות מיט א פערברעכען!

— א, — האט טארטשינסקי ספקדיג א שאקעל געטאן מיט'ן קאפ — דאס האט איהר פונדעסטוועגען נישט געשטערט צו זיין ביי דעם הער הייטמאן אין דער וואוינונג אין דעם פאטאלען טאג פון'ם מארד!.. עהע, זעהט נאר, וואס איז עס מיט אייך!...

און אנפאל פון ווילדען כעס האט זיך ליבעסקינד א וואָרף געטאן אויף טארטשינסקין און א כאפ געטאן איהם פאר'ן האלז.

הגם דער געהיים-אגענט איז געווען א קליינווארקסיגער און נידעריגער, איז ער דאך געווען א שטארקערער פון דעם הויכען און דארען ליבעסקינד און א קורצער ווייל האט ער זיך אנ'עצה געגעבען מיט'ן געגנער זיינעם, און געצוואונגען איהם אנידערצוזעצען זיך אויפ'ן שטוהל.

בעת דער יונגערמאן האט שטיקענדיג זיך פאר אויפרעגונג זיך בעמיהט צו זיך צו קומען, און זיך בעהערשען, האט ער געמאלדען מיט א נאך וואס דוולדעט נישט קיין שום דיסקוסיעס:

— איך דאנק אייך, הער ליבעסקינד!... נישט זאגענדיג א ווארט האט איהר מיר מיטגעטיילט דאס, וואס איך האב איינענטליך געגארט צו וויסען... איהר האט ליב דאס פרייליין נארצעוויטש!...

— יא, אוי איז עס... איך האב זי ליב! — האט זיך ליבעסקינד מרה-שחורה'דיג מודה געווען — אבער איהר זאגט ליגען, אז די איז געווען ביי הער-מאנען!...

— לייכער איז עס דער ריינער אמת, און איך עטליכע טעג ארום וועט איהר זיך אליין אין דעם איבערצייגען... לויט די ידיעות וואס איך האב בעקומען, האט זי זיך שוין געקליבען צו ענטלויפען מיט דעם הער הייטמאן קיין אויסלאנד און נאר דער טויט פון דעם אומגליקליכען אלטען האט געשטערט די פערווירקליכונג פון איהרע פלענער!...

— ניין, ניין! איך זאג זיך אפ צו גלויבען אין דעם! זי האט הייטמאנען נישט ליב געהאט!... זי האט אויך האפקען נישט ליב!... איך ווייס, אז נאר מיך אליין האט זי ליב!...

— כ'האב מורא, אז זי האט נאר קיינעם נישט ליב, חוץ זיך אליין!...

— צום פערברעכען האט זי, אלענפאלס קיין שום שייכות נישט!

— אמא דאס טאקע וויל איך נאכקאנטראלירען!

— וואס הייסט, איהר ווילט קומען צו דער פרייליין לדוגמא און איבערהערען אייערע שענדליכע פראגען?

— פערשטעהט זיך! — האט טארטשינסקי געענטפערט, און איז מיט א לייכטער פערנויגונג ארויס פון'ם באנקירס קאבינעט.

(פארזעצונג קומט).

HELENÓW

לויט דער בעמיהונג פון קרייז=ראט פון דער צענטראלער ארגאניזאציע פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען
פון אינטעלעקטועלע אנגעשטעלטע און זשורנאליסטען-סינדיקאט
ווערט פארקומען דעם 20=טען יולי ד. י. פאלס פון אונגינסטיגען וועטער ד. 27 יולי
א זומער=רעדוטע
מיט א זעהר פערשי=דענארטיגען פראגראם
צווישען אנדערע: פאנטאן-לאטעריע (יעדער לאס געווינט) / קאנקורס מיט פריזען פאר'ן שענסטען קליידל / טאנץ / סאלא-אויפטרעטען פון ארטיסטען
קינסטליך פייער / און א סך, א סך איבערראשונגען / ארקעסטער און מוזיק. אויפטריטען אונטער דער לייט. פון Teodor Ryder / קומט אלע!

HELENÓW

קראנקע פאר רופטורען און פערשידענע פערקריפלונגען

רופטורען, ווי אויך פערקריפלונגען טאר מען נישט פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען פאר'ן מענשליכען לעבען זיינען זעהר געפעהרליך. די רופטור ווערט גרעסער, ווי א מענשליכער קאפ און קען פערורזאכען א טויט-געפעהרליכע פערפלאנטערונג. פון די קישקעס ספעציעלע ארטאפעדישע גומענע הייל-באנדאזשען פון מען מעטאדע באזייטיגען ראדיקאל די געפעהרליכקייט און פערעלטערטסטע רופטורען ביי מענער, פרויען און קינדער.

אויף דער פערסרימונג פון קרייז-ביין, נעגען דעם שאפען זיך פון הויקערס ארטאפעדישע הייל-גארסעטען. פאר פערקרימטע פיס און שמערצענדע פלאכע פיס ארטאפעדישע אינלאגען. קונסטליכע הענד און פיס. גומענע שטרימפ אויף פערשטארקטע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בײטאג און פון 3 ביז 7 אין אװענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg

Łódź, WÓLCZAŃSKA 29, front II p.

בעמערקונג: דאס גרויסאַרטיגע ערשטלינג פון די קראנקע איז אונגעבעטענע געטשע.

דאנקזאגונג.

דעם געעהרטען ה' דיר. י. ראפאפארט, ספעצ. פאר ברוך-ליידענדע און לארג וואולטשאנסקא 29, פראנט 2. שטאק, פאר דער גוטער אינטערעסירונגלאזער הילף און רעדען מיך דעם ערשטען טאג ראש השנה פון דעם שמערצען און פאר מיין לעבען געפעהרליכען ברוך, פאר דעם וויסענשאפטליכען אנלעגען פון דעם באנדאזש פון זיין מעטאדע דאנק איך אויף דעם וועג הערצליך און עמפפעהל איהם דאדורך פאר אלע ברוך-ליידענדע

Dr. **M. Minzer**, N. lekarz kolwejoy K. Chorych.

Komunikacja autobusowa

ŁÓDŹ-PIOTRKÓW

Autobusy na powyższej linji odchodzą do Piotrkowa o każdej pełnej godzinie począwszy od 8 rano do 20 w wieczór ze stacji autobusowej przy ulicy Rzgowskiej 85, dojazd tramwajami 11 i 4. Czas przejazdu 1 godz. 30 minut. Cena zł. 3 gr. 50.

אכטונג לעטניקעס!

פון ווישניאווע-גורע און אומגעגנד.

איך מאך בעקאנט, דאס ביי מיר בעקומט מען יעדען טאג דאס „נייעם פאלקסבלאט" און „5 גראשען-בלאט"

פון 7 א זייגער פריה פון 1 א זייגער מיטאג

צייטונגס-פערקויפער ט. יאמניק

ווילא קאוולא אקעגען די „בלארניא וולאסקא"

ZAGINIONY został kwit zaliczkowy wyd. przez ekspedycję „Polonja" za Nr. 877 w dniu 23/6 1930 na sumę zł. 245.— na zlecenie Sz. Mortenfelda. Kwit zostaje unieważniony. Oddać do p. Mortenfelda, Traugutta 4

עס ווערט געברויכט

אנ'אינקאסענט

אדער אינקאסענטקע פערסאן אפצוגעבען אין אדמיג. פון נייעם פאלקסבלאט אונט. „אינקאסענט"

א צושניידער

איז נויטיג ביים שטעפער

ניסעל

3 נאוואמיעסקא 3

א גרויס לופטיג צימער

צו שלאפען פאר איינצעלנע עמסנשעלן מיט בעקוועמלעכקייטן. צו ערפאהרען ביי קויפמאן, זאווארוסקא 23 פראנט פארטער.

א וואוינונג

פון צוויי צימער און קיך אין דער געגענד פון זגערזשער ביז פלאץ קאשטשעלני אפצוגעבען פון זאפארט. ערפאהרען אין אדמיניסטראציע פון נ"פ. מעקלערס געוואונשען.

Dr. med.

W. Eychner

גינעקאלאג אקושער

זגערזשער 11

טעלעפאן 72—134

נעמט אן אינדערהיים פון 2-3 פ. מ. פון 7-9 נ. מ.

אין קליניק „סאנאטא" אגראדאווא 10 פון 12—1

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27

tel. 51-78

הויט און וענערישע קראנקע רענטגען און ליכטהיילאנשטאלט. נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

ווייכטיג פאר לעטניקעס!!

די ערשטע לאדזשער גוט בעקאנטע

פאבריק פון פאטענטירטע פעלד-בעטען

מאכט בעקאנט, אז צוליב'ן קריזיס האבען מיר פערקלענערט די פרייזען פון אונזער אויסארבייטונגען ווי: פעלד=בעטען 14 זל., פעלד=בעטען מיט ווענטלעך 18 זל. לעזשאקעס פון 8 זל. אן, טאבארעטקעס 3 זל., האמאקעס פון 9 זל.

אונזערע פעלד-בעטען זיינען פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע „Palma-Patent", פאר וועלכע מיר גאראנטירען אויף פיל יאהרען.

אכטונג: פאדערט איבעראל פעלד-בעטען נור מיט דער מארקע „Palma - Patent"

מיט אכטונג

פירמע **„PALMA-PATENT"**

אינה. שווארצאווסקי

פולנאצנא 24, טעל. 85-131

בעמערקונג: פאר פראווינץ - בעדייטענדע ראבאטען.

אינקאסעם אויף לאדז — 25 גראשען פון יעדען וועקסעל.

מיר נעמען אויך אן צומטליכע אינקאסעם אויף גאנץ פוילען ביי א מינימאלער פראוויזיע מיט אויסצאהלען אוונסען; ערלעדיגען אויך פינקטליך אלע אנדערע באנק-אפעראציעס.

ŁÓDZKI SPÓŁDZIELCZY BANK HANDLOWY

z ogr. odp. **PIOTRKOWSKA 38, TEL. 150-66.**

ווענעבעריז= כירורגישע קליניק

„SANATO"

אגראדאווא 10, טעל. 57-213

1-טע און 2-טע קלאס

ערצטליכע אויפזיכט

איבער דער מוטער און קינד.

פריזען פון געבורט

אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען

200 זל.

אכטונג אכטונג

סוחרים פון יודישע היטלער

פון לאדז און פון דער פראווינץ! קויפט נישט ביי דער גאנז קיין האבער גור אין דער בעוואוסטער ווערקשטעל פון יודישע היטלעך

פון ה' ניעבטשיצקי און בריקס,

וועלכע האט צעהנדליגער יאהרען געארבייט פאר די גרעסטע פירמען אין לאדז פון דער בראנזשע ווי: וועטשטיין, גאלדבערג, שערעס.

מיר ארבייטען יעצט אויס אייגענע היטלעך פון די בעסטע טיכער און שענסטע ארבייט און צו די ביליגסטע פרייזען.

סוחרען אויך אנגענומען אנפערטרויטע סחורה אויסצוארבייטען. שטענדיג בעזיצען מיר אויף לאגער טוכענע און סאמטענע היטלעך אויף אויף גאנצפ-פערקויף.

מיט אכטונג ניעבטשיצקי און בריקס

7 מלינארסקא 7

הלך בתום ילך בטח,
ומעקש דרכיו יודע

גויל אלו דקיעי, קני כל חורש :תא

דין אלו ימי וכל מי כנישו :תא

דירי ארעא ספרי ורשמי רשו :תא

קענען נישט איבערגעבען דאס רעיעלקייט פון דער אלט - בעוואוסטער רעכטסקאנסולענטען=ביורא פון ה'

מאנעלא, פיעטריקאווער 17

(זאכאדניא 52) טעל. 79-148

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געווי-סענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, סלאזוולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין אורושאנד ראזיעמסשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. מיט אכטונג **ד. מאנעלא,** פעטריקאווער 17.

רעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און דענטיסטישער קאבינעט.

זשעזשינער 11, טעלעפאן 3763

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערען ק'	4½—5½
ד"ר קפרשנער קינדער-קראנקה.	9-11 4½-5
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר ביבערגאל הויט און וענער.קר. 11½	12½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גמוטיגע קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—5
ד"ר שפערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	4½—5½

מסיכט-מערציפ, ש פראך-טאצרונגען ווי שאמבלען א.א. ווי פאקען-שטעך, קינסטליכע צינער-און-באשטראלונג. אינדאנגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציאנע. אויף פערלאנגען וויזיטען אין שטאט. און לאבאראטאריום הערע, אנ:צונגען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז בעפאונדען גרעסערן

א רענטגען=אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי סטאמאטאלאג

צאהן-ארצט 10—1, 3—6

קינסטליכע ציין, קראנען, מאסטען און א.א.וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים=ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וענערישע הויט=קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוזען-קראנקהייטען. קווארץ=לאמפ. עלעקטרישער הייל=קאבינעט קאסמעטיק.

-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכט, נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

- בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. -

וויזיט 3 זל.

שייטלען

צו מעסיגע פרייזען

צו בעקומען ביי

פארושוצקא, קאמיענא 5

o podobnem brzmieniu. wystrzegać się naśladownictw

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקייט

NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4—7 אווענד.

Dr. med. **J. Lubicz**

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלאטקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע פערטעפען א. א. וו. נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכם.

א 3 לאמפיגען ראדיא-אפאראט

קאמפלעט מיט א גלאשניק געלעגענהייטליך צו פערקויפען פאר 250 זל. צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג. 7652

מאשין = לעבער

ווערן אנגענומען אויסצוגייהען ביי ג. גארדמאן, צעגעלניאנא 29

די מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי

פיהרט אויס זעמטליכע מאשין-רעפאראטורען, שווייסונגען, צופאסונג פון מאשינען-טיילען מיט גאראנטיע אין :-: געגען ביליגען פרייז :-:

J. REDER, Łódź

11 קאנסטאנטינער 11 (רוג זאכאדניא)

פריוואט-וואוינונג: גדאנסקא 20.

א שטוב מיט א קוך

אדער 2 מיט א קוך אין צענטרום שטאדט אין א ריין און א רוהיג הויז ווערט געזוכט צו דינגען. פערמיטלערס געווינשען. צו ערפאהרען אין אדמיג. פון דער צייטונג. 7646

Dr. Med. NIEWIAZSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע.

אנדזשעיא 5, טעל. 40-159

נעמט אן פון 8—11 פארם. און פון 5—9 אווענד זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארם.

אבאנאמענטס=פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6—זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.

פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען=פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ „ 8 „
פאר א מילימעטער-שורה: אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.